



# Lasten ja nuorten arviointimenetelmiä taidoista, osallisuudesta ja merkitykselli- syydestä

Venla Kiviniemi

Juha Miguel Peltomaa

Opinnäytetyö, AMK

Lokakuu 2022

Terveys- ja hyvinvointialat

Toimintaterapian tutkinto-ohjelma

**Kiviniemi, Venla & Peltomaa, Juha Miguel**

**Lasten ja nuorten arviointimenetelmiä taidoista, osallisuudesta ja merkityksellisyydestä.**

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. **Lokakuu 2022**, 87 sivua.

Terveys- ja hyvinvointialat, toimintaterapia. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

### **Tiivistelmä**

Tutkimuksellinen kehittämistyö toteutettiin yksityiselle toimintaterapiayritykselle.

Toimintaterapian kentältä löytyy monia arviointimenetelmiä, joita voi hyödyntää kuntoutuksessa. Haasteena toimintaterapeutilla on löytää asiakkaalleen sopiva ja luotettava menetelmä kaikkien arviointimenetelmien joukosta. Tutkimuksellinen kehittämistyö lähti käyntiin toimeksiantajan tarpeesta löytää 9–18-vuotiaille lapsille ja nuorille luotettavia arviointimenetelmiä toimintaterapian toteutukseen.

Tutkimuksellisen kehittämistyön tarkoituksena oli löytää näyttöön perustuvia arviointimenetelmiä 9–18-vuotiaille toimintataidoista, osallisuudesta ja merkityksellisyydestä, sekä tarkastella löydettyjen arviointimenetelmien luotettavuutta ja käytettävyyttä käytännön työssä. Toimeksiantajalle oli tarkoitus löytää käyttöön 1–3 arviointimenetelmää, jotka olisivat näyttöön perustuvia ja mittaavat toimintataitoja, osallisuutta tai merkityksellisyyttä suhteessa toimintaan.

Tutkimuksellinen kehittämistyö tapahtui kolmen kierroksen aikana, ja jokaisella kierroksella toimeksiantaja karsi arviointimenetelmiä vähemmäksi arviointimenetelmistä annettujen tietojen perusteella. Mitä pidemmälle prosessi eteni, sitä vähemmän arviointimenetelmiä oli tarkasteltavana ja sitä tarkempaa tietoa arviointimenetelmistä kerättiin.

Prosessin tuloksena löytyi kolme toimeksiantajalle sopivinta arviointimenetelmää: CAPE, COSA ja SCOPE. Näiden kolmen arviointimenetelmän esittelystä tehtiin toimeksiantajalle erillinen tiedosto.

### **Avainsanat (asiasanat)**

Merkityksellisyys, osallisuus, motoriset taidot, sosiaaliset taidot, arviointimenetelmä, vuorovaikutustaidot, nuoret, lapset, toimintataito, toiminnallinen osallisuus, toiminnallinen merkityksellisyys.

### **Muut tiedot**

Liitteitä yhteensä 56 sivua

Liite 1: Kehittämistyön tulos arviointimenetelmistä, 22 sivua.

Liite 2: Prosessin ensimmäisen kierroksen tulokset, 18 sivua.

Liite 3: Prosessin toisen kierroksen tulokset, 16 sivua.

**Kiviniemi, Venla & Peltomaa, Juha Miguel**

**Assessment methods for children and youth of occupational skills, participation and meaningfulness.**

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, October 2022, 87 pages.

Health and welfare, Occupational therapy. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

### **Abstract**

The research-based development study was made for a private occupational therapy company.

There are many assessment methods in the field of occupational therapy that can be used in the rehabilitation. The challenge for the occupational therapist is to find suitable and reliable assessment method among all the method options. The research-based development study started from an employer's need to find evidence-based assessment methods in occupational therapy for 9 to 18-year-old children and youth.

The purpose of the research-based development study was to find reliable and evidence-based assessment methods for 9 to 18-years-old about skills, participation and meaningfulness. Additionally, the study was used to examine how evidence based and usable are these assessment methods. The objective of this thesis was to find one to three assessment methods for the employer which would be evidence-based and would measure skills, participation and meaningfulness in relation to the occupation.

The research-based development study took place during three cycles. In every cycle the employer eliminated some assessment methods based on the information provided. As the study proceeded the amount of assessment methods to be reviewed decreased and the information provided to the employer was more detailed.

As a result of the research, three most suitable evaluation methods for the employer were found: CAPE, COSA and SCOPE. For the presentation of these three assessment methods a separate document was made.

.

### **Keywords/tags (subjects)**

Motor skills, social skills, occupational engagement, participation, occupational participation, occupational skills, social interaction skills, process skills.

### **Miscellaneous**

All together 56 pages of appendix

Appendix 1: The final results of the three assessment methods, 22 pages.

Appendix 2: The results of the first research cycle, 18 pages.

Appendix 3: The results of the second research cycle, 16 pages.

## SISÄLTÖ

<b>1</b>	<b>Johdanto</b> .....	<b>1</b>
<b>2</b>	<b>Kehittämistyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset</b> .....	<b>2</b>
<b>3</b>	<b>Teoreettis-käsitteelliset lähtökohdat</b> .....	<b>4</b>
3.1	Toimintaterapian periaatteet ja toimintakeskeinen lähestymistapa kuntoutuksessa .....	4
3.2	Toimintataidot ja valmiudet.....	7
3.3	Osallisuus.....	8
3.4	Toimintaan sitoutuminen ja toiminnan merkityksellisyys .....	9
3.5	Ympäristö .....	10
<b>4</b>	<b>Toteutus</b> .....	<b>11</b>
4.1	Tutkimuksellinen kehittämistoiminta menetelmänä.....	11
4.2	Kehittämistyön aineisto ja sen keruu.....	14
4.2.1	Ensimmäinen kierros .....	14
4.2.2	Toinen kierros .....	15
4.2.3	Kolmas kierros .....	16
4.3	Aineiston analyysi.....	17
<b>5</b>	<b>Tulokset</b> .....	<b>17</b>
5.1	Children’s assessment of participation and enjoyment (CAPE).....	18
5.2	Child Occupational Self Assessment (COSA) .....	20
5.3	Short Child Occupational Profile (SCOPE) .....	22
<b>6</b>	<b>Pohdinta</b> .....	<b>23</b>
6.1	Tulosten yhteenveto .....	23
6.2	Luotettavuus ja eettisyys .....	25
6.3	Johtopäätökset.....	27
	<b>Lähteet</b> .....	<b>28</b>
	<b>Liitteet</b> .....	<b>32</b>
	Liite 1. Arviointimenetelmäkatsaus - kolme arviointimenetelmää: CAPE, COSA ja SCOPE.....	32
	Liite 2. Ensimmäisen kierroksen arviointimenetelmät .....	54
	Liite 3 Toisen kierroksen arviointimenetelmät .....	72

## **Kuviot**

Kuvio 1 Osallisuuden käsite Fisherin ja Marterellan (2019) ja Isolan ja muiden (2017) mukaan. 9

Kuvio 2 Opinnäytetyöprosessi spiraalimallissa. .... 13

## **Taulukot**

Taulukko 1 Ensimmäisen vaiheen hakulausekkeet..... 14

# 1 Johdanto

Lasten ja nuorten toimintaterapian kysyntä on kasvanut viime vuosina, ja tällä hetkellä toimintaterapiapalveluille on selkeästi havaittavissa enemmän kysyntää kuin tarjontaa (Grekin 2021). Esimerkiksi ADHD:n diagnosointi lapsilla ja nuorilla on yleistynyt 2010-luvun jälkeen, mikä on luonnollisesti lisännyt toimintaterapian tarvetta lapsilla ja nuorilla (Kallio 2016). Lisäksi mielenterveyden ongelmien katsotaan lisääntyneen nuorilla, mistä kertoo myös kunnallisen puolen mielenterveyspalveluiden jonojen pidentyminen (Nuorten mielenterveyden häiriöiden kasvu on hätähuuto yhteiskunnan muutoksesta 2020). Laadukkaalle ja näyttöön perustuvalla toimintaterapian ydinosaamiselle on siis tarvetta kuntoutuksen kentällä.

Toimintaterapia pohjautuu vahvasti näyttöön perustuvaan työtapaan. Toimintaterapeutti etsii näyttöä käyttämiensä menetelmien tueksi, kun terapeutti haluaa varmistua terapian laadukkaasta toteutumisesta (Hautala, Hämäläinen, Mäkelä & Rusi-Pyykönen 2019, 113). Kun menetelmistä ei ole riittävästi tietoa saatavilla, niitä on vaikea ottaa käyttöön varsinaisessa kuntoutustyössä. Esimerkiksi kaikille työkaluille ja menetelmille ei ole virallisia suomennoksia, mikä taas puolestaan vaikuttaa arviointimenetelmän soveltuvuuteen suomalaisessa toimintaterapiatyöskentelyssä. Tämä taas puolestaan on suoraan yhteydessä siihen, millaisia menetelmiä on ylipäättänsä mahdollista käyttää terapiatyössä.

Noin 9–18-vuotiaat lapset ja nuoret jäävät helposti väliinputoajiksi kuntoutuksen kentällä tarkasteltaessa kuntoutuksessa käytettäviä työkaluja ja menetelmiä, sekä niistä saatavilla olevaa tutkimustietoa. Arviointimenetelmiä jaotellaan usein aikuisille ja lapsille tarkoitettuihin arviointimenetelmiin. 9–18-vuotiaat lapset ja nuoret saattavat sijoittua arviointimenetelmästä riippuen jompaankumpaan kategoriaan tai ei kumpaankaan. Monien lapsille tarkoitettujen arviointimenetelmien ikähaarukka loppuu noin 12 vuoden ikään (ks. esim. Asunta 2016; Lander, Morgan, Salmon, Logan & Barnett 2017). Lisäksi on lapsille tarkoitettuja menetelmiä, joita periaatteessa voisi käyttää myös nuorille, mutta näyttöä näiden menetelmien käytöstä nuorilla ei välttämättä ole (ks. esim. Bundy, Nelson, Metzger & Bingaman 2001.), tai normitetut pisteasteikot loppuvat esimerkiksi juuri 12 ikävuoteen (ks. esim. Movement Assessment Battery for Children n.d.). Sama ongelma on niissä arviointimenetelmissä, jotka ovat varsinaisesti tarkoitettu aikuisille, mutta joita voisi soveltaen käyttää nuorten kanssa: luotettavaa näyttöä arviointimenetelmän käytöstä nuorten kanssa ei ole (ks. esim. Haglund & Forsyth 2013; Haglund & Henriksson 1994).

Opinnäytetyön ensisijaisena tavoitteena oli tuottaa toimeksiantajallemme tietoa arviointimenetelmistä, jotka soveltuvat 9–18-vuotiaille asiakkaille. Tarkempaan tavoitteena opinnäytetyössä oli tuottaa tietoa erityisesti arviointimenetelmistä, joiden avulla arvioidaan asiakkaan osallisuutta, toimintataitoja sekä merkityksellisyyttä. Tuotetun tiedon kautta tavoiteltiin sitä, että toimeksiantaja kykenee valitsemaan itselleen käyttöön 9–18-vuotiaille asiakkaille suunnatun arviointimenetelmän saadun tiedon tukemana. Lisäksi tavoitteena oli tuottaa toimeksiantajalle tietoa ylipäättänsä olemassa olevista arviointimenetelmistä, jotka soveltuvat yhteiskunnallisesta näkökulmasta katsoen suomalaiseen toimintaterapiaan ja sen periaatteisiin sekä näin ollen toimeksiantajan käyttötarkoituksiin käytännön työssä.

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisenä kehittämistoimintana hyödyntäen kirjallisuuskatsauksen periaatteita osana prosessia. Kehittämistyöprosessin isona osana oli toimeksiantajan aktiivinen osallistaminen kehittämisprosessiin. Tämä takasi sen, että kehittämistyö vastasi aidosti ja kohdenetusti toimeksiantajan tarpeisiin käytännön työssä. Varsinaisen kehittämistyöprosessin toimintaa ohjaili tutkimuksellisen kehittämistoiminnan spiraalimalli, jota mukaillen kehittämisprosessi eteni vaiheittain. Opinnäytetyön tarkoituksena oli, että toimeksiantajan tarkasteltavaksi jäisi 1–3 arviointimenetelmää, josta he voisivat valita itselleen yhden tai useamman arviointimenetelmän käytettäväksi käytännön työssä.

## **2 Kehittämistyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset**

Opinnäytetyön tarkoituksena oli löytää toimeksiantajalle 9–18-vuotiaille tarkoitettuja arviointimenetelmiä taidoista, osallisuudesta ja merkityksellisyyden kokemuksesta. Toimeksiantajana toimi toimintaterapiayritys, jonka asiakaskunta koostuu sekä kunnallisen puolen läheteillä tulevista, että Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen asiakkaista. Yrityksen asiakkaat ovat yleensä 3–65-vuotiaita, ja diagnoosiluokat ja toiminnalliset haasteet vaihtelevia.

Myös lasten ja nuorten kohdalla on tärkeää kuunnella heidän omaa näkemystään toimintakyvystään ja hyvinvoinnistaan. Etenkin jo hieman vanhemmat lapset pystyvät jo hyvin arvioimaan omaa toimintaansa ja sitä mikä on heille mieluista toimintaa ja mikä ei (O'Connor, Lynch & Boyle 2021, 2). Vanhempien arvio lapsensa hyvinvointiin ja elämänlaatuun liittyen on usein kielteisempi kuin lapsen tai nuoren oma arvio hyvinvoinnistaan ja elämänlaadustaan (Longo, Badia, Orgaz & Verdugo 2012, 237–238). Vanhempi ei myöskään välttämättä osaa arvioida sitä, mitä lapsi tai nuori

haluaa tai kykenee tekemään, ja vanhemman suosimat harrastukset ja aktiviteetit eivät välttämättä ole sitä mitä lapsi tai nuori haluaa tehdä. Lapsen tai nuoren kuunteleminen kuntoutuksen suunnittelussa tukee lapsen tai nuoren toimijuutta ja lisää motivaatiota kuntoutukseen. Toki yleensä lapsiin kohdistuvassa toimintaterapiassa koko perhe nähdään asiakkaana, mikä voi edesauttaa lapsen omien ajatusten jäämistä huomiotta. (O'Connor ym. 2021, 2–3.)

Tavoitteena oli löytää useampia arviointimenetelmiä taitoihin, osallisuuteen ja merkityksellisyyden kokemukseen liittyen, joista valittaisiin lopulta toimeksiantajan kanssa yksi tai useampi menetelmä, jotka vastasivat parhaiten toimeksiantajan tämänhetkistä tarvetta käytännön työssään. Tarkoituksena oli, että prosessin tuloksena löytyvät arviointimenetelmät olisivat näyttöön perustuvia ja hyvin käytännön työhön soveltuvia. Tavoite ja työn rajaus tarkentui opinnäytetyön edetessä tutkimuksellisen kehittämistoiminnan mukaisesti.

Hyvä näyttöön perustuvuus oli yksi toimeksiantajan asettamista edellytyksistä hänelle soveltuvien arviointimenetelmien valinnassa. Arviointimenetelmien näyttöön perustuvuuden tarkasteluun muun muassa validiteetti ja reliabiliteetti ovat hyviä mittareita. Reliabiliteetti kertoo sen, miten luotettavasti ja toistettavasti käytössä oleva mittaus- tai tutkimusmenetelmä mittaa haluttua ilmiötä (Valkeinen, Anttila & Paltamaa 2014, 15; Reliabiliteetti n.d.). Jatkossa opinnäytetyössä puhutaan myös psykometrisistä ominaisuuksista, joilla tarkoitetaan mittarin validiteetin, reliabiliteetin ja muutosherkkyden ominaisuuksia, eli pätevyyttä, luotettavuutta ja herkkyyttä (Valkeinen ym. 2014, 3–6).

Validiteetti tarkoittaa sitä, miten hyvin tutkimuksessa käytetty mittausmenetelmä tai mittari vastaa juuri sen ilmiön tai konstruktion mittausta, jota tutkimuksessa on tarkoitus varsinaisesti mitata. (Valkeinen ym. 2014; Validiteetti n.d.) Valkeinen ja muut (2014) mainitsevat validiteetin ja- kautuvan useisiin eri osiin, josta olemme ottaneet huomioon muun muassa kulttuurien välisen validiteetin tätä opinnäytetyötä kirjoittaessa. Kulttuurien välinen validiteetti kuvaa eri kieliversioiden rakenteiden ja kieliasujen korrelaatiota toisiinsa. (Valkeinen ym. 2014, 13.)

Tutkimuksellista kehittämistoimintaamme ohjasivat kysymykset:

1) ”Mitä arviointimenetelmiä on olemassa taidoista, osallisuudesta ja merkityksellisyydestä 9–18-vuotiaille”

2) ”Onko nämä arviointimenetelmät näyttöön perustuvia?”

3) ”Minkälaisia kokemuksia löydetyistä arviointimenetelmistä toimintaterapeuteilla ja muilla ammattilaisilla on käytännön työssä?”

Rajasimme aiheemme ulkopuolelle valmiuksiin keskittyvät testit, sillä tämänhetkinen toimintaterapian suuntaus keskittyy nimenomaan taitoihin. Toimintaterapian nykytrendeissä korostuu osallisuus ja toimijuus, ei niinkään kehon ja ruumiin toiminnot. (Fisher & Marterella 2019, 34–43.)

### **3 Teorettis-käsitteelliset lähtökohdat**

Opinnäytetyö tehtiin toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan ja toimintaterapiayritykselle toimintaterapian arviointivälineistä. Tämän takia tässä opinnäytetyössä käytetään toimintaterapian teoriaperustaa ja sen käsitteitä. Keskeisiä käsitteitä tässä opinnäytetyössä on taidot, osallisuus ja merkityksellisyys, joiden tarkasteluun toimeksiantaja haluaa arviointimenetelmiä. Kappaleen lopussa viimeisessä alaluvussa käsitellään toimintaterapian näkemystä ympäristöön ja sen vaikutusta yksilön toimintaan.

#### **3.1 Toimintaterapian periaatteet ja toimintakeskeinen lähestymistapa kuntoutuksessa**

Toimintaterapia on kuntoutusmuoto, jossa tavoitellaan yksilön osallisuuden tukemista yhteiskunnassa tukemalla yksilön muutosta yksittäisenä toimijana (Toimintaterapia n.d). Toimintaterapeuttien keskeinen osaaminen rakentuu toiminnan terapeuttiselle käytölle. Toimintaterapian ydin on asiakkaan toiminnan mahdollistamisessa. Toimintaa itsessään on mahdollista käyttää kuntoutusprosessissa päämääränä, mutta samalla toiminta on myös yksi kuntoutuksessa tehtävän intervention muodoista. Toimintaterapeutin keskeinen ydinosaminen onkin toiminnan terapeuttisessa käytössä, jota voi hyödyntää vahvasti osana kuntoutusprosessia. Toimintaterapian avulla voidaan tukea asiakkaan päivittäistä arkea eri ympäristöissä ja erilaisissa konteksteissa. Toimintaterapia on yksi välineistä, jolla voidaan edistää jokaisen toiminnallisen oikeuden toteutumista yksilö- ja yhteiskuntatasolla. (Hautala ym. 2019, 10–15.) Toiminnallinen oikeus merkitsee sitä, että jokaisella yksilöllä on oikeus osallistua merkitykselliseen toimintaan, joka edistää yksilön omaa ja yhteisöjen hyvinvointia (Hammel 2008, 61–64). Toimintaterapia on teoriataustaltaan monitieteellistä, mutta isoin perusta toimintaterapian teorioille rakentuu toiminnantieteisiin. Toimintaterapia tarkastelee

toimintaa vuorovaikutuksellisessa – eli transaktionaalisessa – suhteessa sosiaaliseen, kulttuuriseen tai fyysiseen ympäristöön. (Toimintaterapia n.d.)

Toimintaterapeuttisen kuntoutuksen kannalta on oleellista ottaa huomioon asiakkaan kokonaistilanne. Transaktionaalinen malli (TMO) on holistinen näkökulma, joka muistuttaa terapeuttia siitä, että ihmistä ei voi erottaa toimijana tilannekohtaisista konteksteista tai yksilön menneisyydestä, nykyisyydestä tai tulevaisuudesta. Transaktionaalinen toiminnan malli huomioi sosiokulttuurisen ja geopoliittisen näkökulman sekä huomioi myös ympäristön tuomat erinäiset vaikutukset yksilön toiminnalliseen suoriutumiseen. Transaktionaalisessa toiminnan mallissa kaikkien elementtien katsotaan vaikuttavan toisiinsa ja täten myös kokonaiskuvaan. (Fisher & Marterella 2019, 16–17.) Toimintakeskeisen lähestymistavan vuoksi tarvitaan toimintakeskeisiä arviointimenetelmiä, jotta toimintaterapeutti pystyy toteuttamaan True Top-Down mallia toteuttaessaan toimintaterapiaa asiakkaalleen (Aralinna, Heiskanen, Juntunen, Kantanen, Kanto-Ronkanen, Karhula & Lautamo 2021).

Bottom-Up lähestymistapa tyypillisesti keskittyy kehontoimintoihin, kuten valmiuksiin, ja fyysisten ympäristötekijöiden arvioimiseen. Bottom-Up lähestymistavassa usein ajatellaan, että kehon toiminnot ja fyysinen ympäristö, sekä niissä olevat mahdolliset puutteet tai rajoitteet ovat pääasiallisena syynä asiakkaan heikentyneelle toiminnalliselle suoriutumiseen. Bottom-Up-lähestymistavan mukaisesti toimintaterapeutin suorittama toiminnan analyysi asiakkaan toiminnallisen suoriutumisen haasteista on aina irrallinen asiakkaan omasta arkiympäristöstä, sillä ne perustuvat ainoastaan yksittäisen toiminnallisen tehtävän havainnoimiseen. (Fisher & Marterella 2019, 34–36.)

True Top-Down lähestymistavassa terapeutti kerää tietoa, jota tarvitaan asiakkaan itsensä sanoittamien toiminnallisten vahvuuksien ja hänen esille tuomien huolien ymmärtämisessä. Lisäksi tilannekohtaisten ja transaktionaalisten elementtien vaikutuksen ymmärtäminen toiminnassa on tärkeää. Terapeutti ja asiakas määrittelevät yhdessä aluksi ne toiminnot, jotka ovat asiakkaalle itselleen tärkeitä. Kun asiakas ja terapeutti ovat määritelleet asiakkaalle tärkeät toiminnot terapeutti havainnoi asiakkaan suorittamia toimintoja, jotka asiakas on itse määritellyt tärkeäksi sekä arvioi asiakkaan toiminnallista suoriutumista toiminnan analyysin avulla. Tässä samassa yhteydessä terapeutin tehtävänä on myös pohtia ja määritellä se, että kuinka tilannekohtaiset elementit ja itse toiminnalliset elementit ovat vaikuttamassa asiakkaan toiminnalliseen suoriutumiseen ja

osallisuuden kokemiseen. Terapeutti toteuttaa myös asiakkaan arviointia, jossa hän keskittyy kehontoimintoihin, ympäristötekijöihin tai muihin elementteihin, jotka saattaisivat selkeästi vaikuttaa asiakkaan toiminnalliseen suoriutumiseen. (Fisher & Marterella 2019, 40–43.)

Vertaillen Bottom-Up ja True Top-Down lähestymistapojen eroavaisuuksia voidaan havaita, että Bottom-Up-lähestymistapa on hyvin terapeuttieskeinen ja kuntoutusprosessin tavoitteet asetetaan asiakkaan perspektiivistä ulkoapäin. Bottom-Up-lähestymistavassa toiminnan transaktionaalinen malli jää vahvasti takaa-alalle eikä sen vaikutusta toiminnalliseen suoriutumiseen huomioida niin vahvasti. Tällöin useasti kuntoutus keskittyy tietyn kehon toiminnon kuntouttamiseen tai vaihtoehtoisesti ympäristön mukauttamiseen ajatellen asiakkaan toiminnallisen suoriutumisen parantamista. (Fisher & Marterella 2019, 34–36.)

Pääero puolestaan True Top-Down -ja Bottom-Up lähestymistavan True Top-Down lähestymistavassa nimenomaan asiakkaan tämänhetkistä toiminnallista suoriutumista. True Top-Down lähestymistapa takaa sen, että toimintaterapiaprosessi on toimintakeskeinen, sillä terapeutti havainnoi ja arvioi asiakkaan toiminnan laatua hänen omassa elinympäristössään. Toimintaterapian kuntoutuksen prosessimalli Occupational Therapy Intervention Process Model (OTIPM) -yhteydessä usein käytettävä transaktionaalinen malli(TMO) on vahvasti avuksi toimintaa havainnoissa ja toiminnan laatua arvioissa.

Bottom-Up ja True Top-Down lähestymistapojen lisäksi on olemassa vielä näiden lähestymistapojen välimuoto Top-to-Bottom-Up, jota kutsutaan yleisemmin Top-Down -lähestymistavaksi. Top-to-Bottom-Up -lähestymistavassa terapeutti kerää asiakkaastaan tietoa havainnoimalla ja asiakkaan itsearviointien kautta, mutta terapeutti olettaa asiakkaiden toiminnallisten haasteiden juontavan juurensa lopulta taustalla oleviin kehon toimintoihin tai ympäristötekijöihin. Huomattavaa on, että tässä lähestymistavassa ympäristötekijöiden ei oleteta olevan lähtökohtaisesti pelkästään fyysisiä. Kuitenkin laajempi transaktionaalisten elementtien tarkastelu jää tässä lähestymistavassa lähes olemattomaksi. (Fisher & Marterella 2019, 34–36, 38–39.) Tämä luonnollisesti vaikuttaa myös lopulta asiakkaan kuntoutuksen suuntaan ja näin ollen kuntoutuksen vaikuttavuuteen ja opitun siirtämiseen asiakkaan omaan arkiympäristöön.

Kun asiakas osallistuu kuntoutuksen kannalta tärkeiden toimintojen määrittelyyn, kuntoutusprosessi on aidosti asiakaslähtöinen. Asiakkaan osallistaminen on tärkeää, sillä asiakkaalle itselleen tärkeisiin toimintoihin keskittyminen kuntoutusprosessissa – ja sen onnistuessa – lisää huomattavasti asiakkaan tyytyväisyyttä toiminnoissa suoriutumisessa sekä osallisuuden tunnetta yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Tällöin kuntoutus on aidosti vaikuttava tarkasteltaessa asiakkaan elämänlaadun paranemista kuntoutuksen myötä.

### **3.2 Toimintataidot ja valmiudet**

Toimintataidot ovat toiminnan pienimpiä havaittavissa olevia osia (Fisher 2009, 12). Toimintataitoihin, joihin jatkossa viittaamme myös termillä taidot, kuuluu Fisherin ja Marterellan (2009, 327–351) mukaan motoriset ja sosiaaliset taidot, sekä prosessitaidot.

Motoriset taidot ovat taitoja, joilla yksilö liikkuu tilassa sekä liikuttaa, käsittelee ja on vuorovaikutuksessa konkreettisten esineiden ja asioiden kanssa. Hyviin motorisiin taitoihin kuuluu, että yksilö pystyy käsittelemään konkreettisia esineitä ja asioita sujuvasti suhteessa tarkoitukseen ja pystyy kannattelemaan ja käyttämään kehoaan tarkoituksen mukaisesti. (Fisher & Marterella 2019, 331–336.)

Prosessitaidot auttavat yksilöä valitsemaan, toimimaan ympäristössään ja käsittelemään konkreettisia asioita, aloittamaan, jatkamaan ja mukauttamaan toimintaansa, sekä toteuttamaan yksittäisiä toimintoja. Prosessitaitojen avulla yksilö osaa käyttää olemassa olevaa tietoaan asioista toimiesseen, ajoittaa toimintansa oikea-aikaisesti, järjestää ympäristönsä tehtävän ja toiminnan mukaisesti, sekä osaa mukauttaa toimintaansa tarpeen vaatiessa. (Fisher & Marterella 2019, 336–342.)

Sosiaaliset taidot ovat yksilön taitoja liittyen vuorovaikutukseen ja muiden kanssa kommunikointiin tarkoituksen mukaisesti ja sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla. Niihin kuuluu vuorovaikutuksen aloittaminen ja lopettaminen, tilanteeseen sopiva non-verbaali viestintä, tarpeellisen informaation jakaminen ja vastaanottaminen, vuorovaikutuksen ylläpito sekä sanallinen viestintä. (Fisher & Marterella 2019, 342–350.)

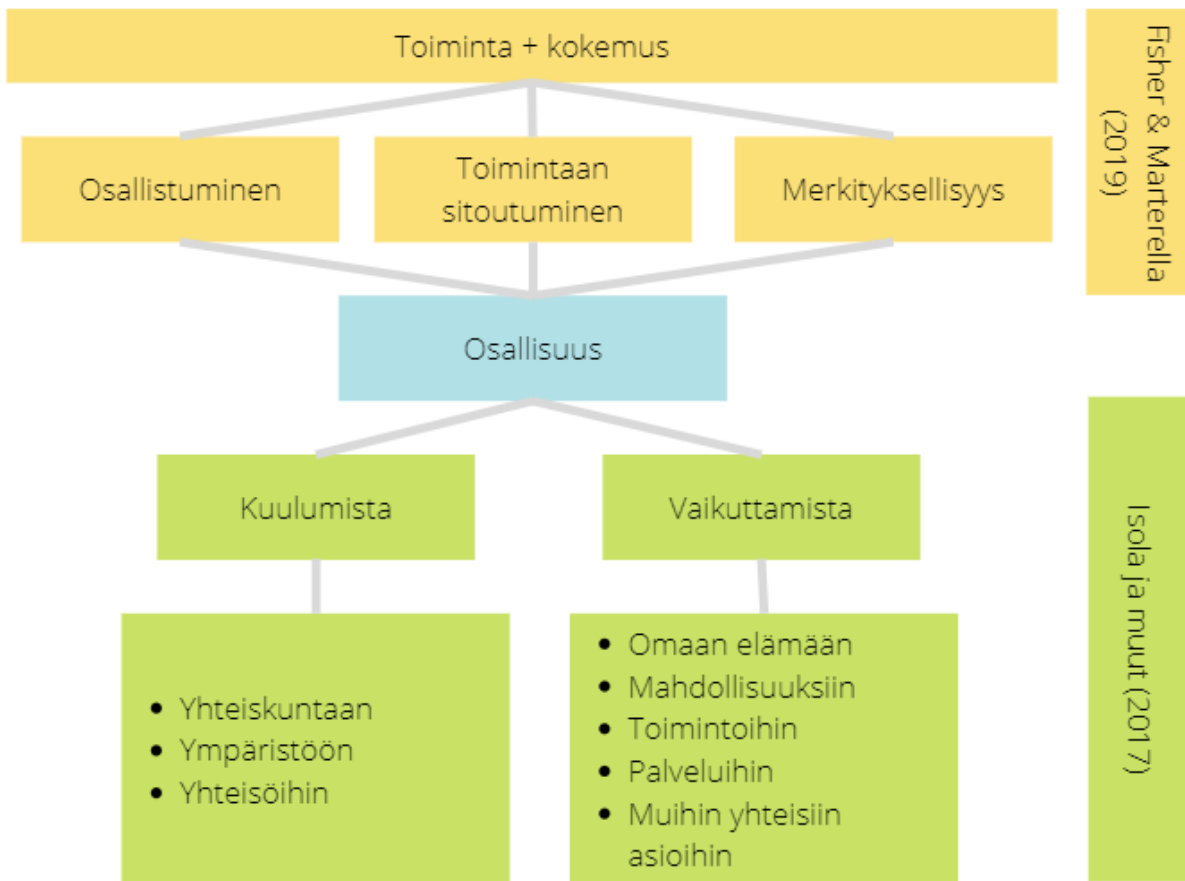
Toimintaterapeutinimikkeistön mukaan valmiudet ovat ihmisen ominaisuuksia, ja ne mahdollistavat taitojen käytön. Valmiuksia on muun muassa aistihavainnot, lihasten käyttö, tunteiden tunnistaminen ja käsittely, sekä muistin toiminnot. (Toimintaterapianimikkeistö 2017, 18–19.)

### 3.3 Osallisuus

Isolan, Kaartisen, Leemannin, Lääperin, Schneiderin, Valtarin ja Keto-Tokoin (2017) mukaan osallisuuden käsite on moninainen ja sisältää osallisuuden yhteiskuntaan ja yhteisöihin, sekä näiden resursseihin. Osallisuus on ympäristöön, yhteiskuntaan ja yhteisöihin kuulumisen lisäksi vaikuttamista omaan elämään, mahdollisuuksiin, toimintoihin, palveluihin ja muihin yhteisiin asioihin. Osallisuus sisältää olemisen, toimimisen ja osallistumisen yhteisöön ja yhteisöihin, yhteenkuuluvuuden tunteen, muihin liittymisen, merkitykselliset vuorovaikutussuhteet sekä mahdollisuuden vaikuttaa omiin ja yhteiskunnan asioihin. (Isola ym. 2017, 3–5, 16.)

Toiminnalliseen osallisuuden käsitteeseen sisältyy Fisherin ja Marterellan (2019) mukaan osallistuminen, toimintaan sitoutuminen ja merkityksellisyys. Osallisuuden voi nähdä muodostuvan toiminnasta ja yksilön henkilökohtaisesta kokemuksesta. Osallisuuden näkökulmasta toiminnan ei tarvitse olla aktiivista, vaan se voi olla myös passiivista osallistumista toimintaan esimerkiksi katselemalla, kunhan yksilö kokee yhteenkuuluvuuden tunnetta ja on tyytyväinen osallistumisensa määrään ja laatuun. Osallisuuden tunne koostuu toimintaan sitoutumisesta, yhteisöön kuulumisen tunteesta ja merkityksellisyyden tunteesta. (Fisher & Marterella 2019, 21–22.) Kuviossa 1 tarkastellaan Isolan ja muiden (2017, 3–5, 16) sekä Fisherin ja Marterellan (2019, 21–22) käsitystä osallisuudesta.

Inhimillisen toiminnan mallin (MOHO) mukaan osallisuuden kokemukseen vaikuttaa vahvasti yksilön motivaatio (tahto) toimintaan, tottumukset ja ympäristö. Tahto – tai yleiskielellä motivaatio – muodostuu yksilön arvioista, merkityksistä ja mielenkiinnon kohteista, kun taas tottumus muodostuu yksilön tavoista ja rooleista. (Dancza & Rodger 2018, 36–37; Bowyer, Kramer, Kielhofner & Barbosa 2007, 69.)



Kuvio 1 Osallisuuden käsite Fisherin ja Marterellan (2019) ja Isolan ja muiden (2017) mukaan.

### 3.4 Toimintaan sitoutuminen ja toiminnan merkityksellisyys

Toimintaan sitoutuminen edellyttää, että yksilöllä on toiminnalle jokin merkitys tai tarkoitus. Toimintaan sitoutuminen näyttäytyy siinä, että yksilö haluaa ja kykenee suorittamaan sarjan tavoitteellisia toimintoja suoriutuakseen jostain tehtävästä. Toiminnan merkitys muodostuu sekä toiminnan tarkoituksesta, että asioista ja aikaisemmista kokemuksista, mitkä yksilö yhdistää tähän tiettyyn toimintaan. Motivaatio toimintaan kumpuaa toiminnan henkilökohtaisesta merkityksestä. (Fisher 2009, 11–13.) Esimerkiksi Brownin ja Thyerin (2020, 351, 359) mukaan se, että lapsi nauttii aktiviteetista voi tarkoittaa lapsen korkeampaa motivaatiota aktiviteettiin. Toiminnan tarkoitus tarkoittaa sitä, mihin yksilö toiminnallaan tähtää, mikä on tarkoitettu lopputulos ja tavoite, ja yli-päätään miksi yksilö tekee juuri tätä tiettyä toimintaa. Toiminnan merkityksellisyys muodostuu ulkoisista tekijöistä, eli tarkoituksesta, tavoitteesta ja lopputuloksesta, mutta myös sisäisistä tekijöistä, eli aikaisemmista ja tämänhetkisistä kokemuksista. (Fisher 2009, 11–13.)

Ihmisellä on vahva tarve tehdä jokapäiväisiä valintoja toimintaan osallistumisen suhteen. On huomioitava, että sosiaaliset normit vaikuttavat vahvasti siihen, milloin ja missä yksilön oletetaan osallistuvan toimintaan. On tärkeä tiedostaa, että yhteiskunnan asettamat oletukset ja normit kaventavat joidenkin mahdollisuutta osallistua. Yhteiskunta asettaa yleisiä suuntaviivoja, jotka eivät sovi kaikille, joka luonnollisesti vaikuttaa siihen, miten yksilö kykenee osallistumaan. Kun yksilö ei kykene osallistumaan näihin yhteiskunnan olettamilla tavoilla, syntyy toiminnallinen marginalisaatio. Tila, jossa ihmisen toiminta on rajoittunut hänestä itsestään riippumattomista syistä ja hän joutuu epätoivottuun vähemmistöön. (Hautala ym. 2019, 18–19.)

Tilannetta, jossa yksilö ei koe toimintansa olevan merkityksellistä ja elämän sisältöä laajaksi sekä monipuoliseksi kutsutaan puolestaan toiminnalliseksi vieraantumiseksi. Vieraantumista voivat kokea esimerkiksi henkilöt, joilla on sosiaalisia, fyysisiä tai psyykkisiä toimintarajoitteita. Edellä mainitut toiminnalliset rajoitteet saattavat olla esteenä henkilön osallisuuden kokemukselle yhteiskunnassa tai estää häntä osallistumasta identiteettiä ja vuorokausirytmisiä jäsentäviin merkityksellisiin toimintoihin. Tämä monesti aiheuttaa ulkopuolisuuden tunnetta, joka ilmenee tunteena siitä, ettei henkilöllä ole omaa paikkaa yhteiskunnassa. Henkilöllä ei ole myös tällöin osallisuuden tunnetta, joka on tärkeä elementti yksilön kokiessa elämänsä olevan merkityksellistä hänelle itselleen, yksin ja myös yhteiskunnan jäsenenä. (Hautala ym. 2019, 17.)

Toiminnallinen deprivatio on tila, johon esimerkiksi pitkäaikaistyöttömät, vammaiset tai ihminen, jolla on pitkäaikaisissairaus, voivat joutua. Edellä mainitut esimerkit voivat aiheuttaa vapauden rajoittumista ja siten vähentää osallistumisen mahdollisuuksia. Kulttuuriset arvot voivat olla myös pohjana yhteiskunnassa syntyville stereotyyppisille sukupuolirooleille, jotka vaikuttavat esimerkiksi yksilön ammatinvalintaan ja muuhun toimintaan, jota sukupuolelta vaikkapa tyypillisesti odotetaan. (Hautala ym. 2019, 17–18.)

### **3.5 Ympäristö**

Ympäristö on keskeinen elementti toimintaterapiassa. Hautala ja muut (2019, 30–45) esittävät, että ympäristö on toimintaterapiassa fyysisen ympäristön lisäksi aistein havaittavissa oleva luonnon tai ihmisen muovaama tila. Esimerkiksi virtuaaliympäristöt kuuluvat toimintaterapiassa yksilön ympäristöön, vaikka ne ei ole käsin kosketeltavissa. Fisher ja Marterella (2019, 25) puolestaan määrittelevät transaktionaalisessa toiminnan mallissaan (TMO) ympäristön muotoutuvan kahdesta

eri pääelementistä, fyysisestä ja sosiaalisesta ympäristöelementistä. Näiden elementtien alle on lajiteltu muun muassa muihin ihmisiin, yhteiskuntaan ja tiloihin liittyvät elementit. Myös Hautala ja muut (2019, 30–45) huomauttavat ympäristöön kuuluvan fyysisen ympäristön lisäksi sosiokulttuurisia elementtejä. Hautala ja muut (2019) esittävät ympäristön sosiokulttuuristen elementtien näkyvän yksilön ympärillä erilaisiin toimintatilanteisiin liittyvinä ihmisinä, yhteiskunnan normeina ja rooleina. Erilaisiin toimintatilanteisiin ja niiden luonteeseen on puolestaan taas liitettävissä kulttuuriset normit ja asenteet, jotka säätelevät yksilön toimintaa erilaisissa toiminnallisissa tilanteissa. (Hautala ym. 2019, 30–45.) Fisherin ja Marterellan (2019) mukaan on puolestaan tärkeää ymmärtää, että fyysiset sekä sosiaaliset ympäristöelementit vaikuttavat toiminnallisiin ja tilannekohtaisiin elementteihin. Toiminnalliset ja tilannekohtaiset elementit puolestaan vaikuttavat heidän mukaansa vastavuoroisesti ympäristöelementteihin transaktionaalista toiminnanmallia tarkasteltaessa. (Fisher & Marterella, 2019, 17–26.) Voimmekin todeta, että ympäristö ja sen kautta tulevat ajallisesti ja kulttuurisesti sidonnaiset oletukset ja normit puolestaan vaikuttavat yksilön mahdollisuuteen vaikuttaa omaan toimintaansa, toteuttaa toimintaansa tai päättää omasta toiminnallisuudestaan joko lisäten tai vähentäen edellä mainittuja mahdollisuuksia. Näin ollen ympäristö on tärkeä huomioida silloin, kun halutaan ymmärtää, miten voidaan tukea henkilön mahdollisuuksia ymmärtää itselleen merkityksellisiä toimintoja ja/tai lisätä hänen osallisuuttaan yhteiskunnassa.

## **4 Toteutus**

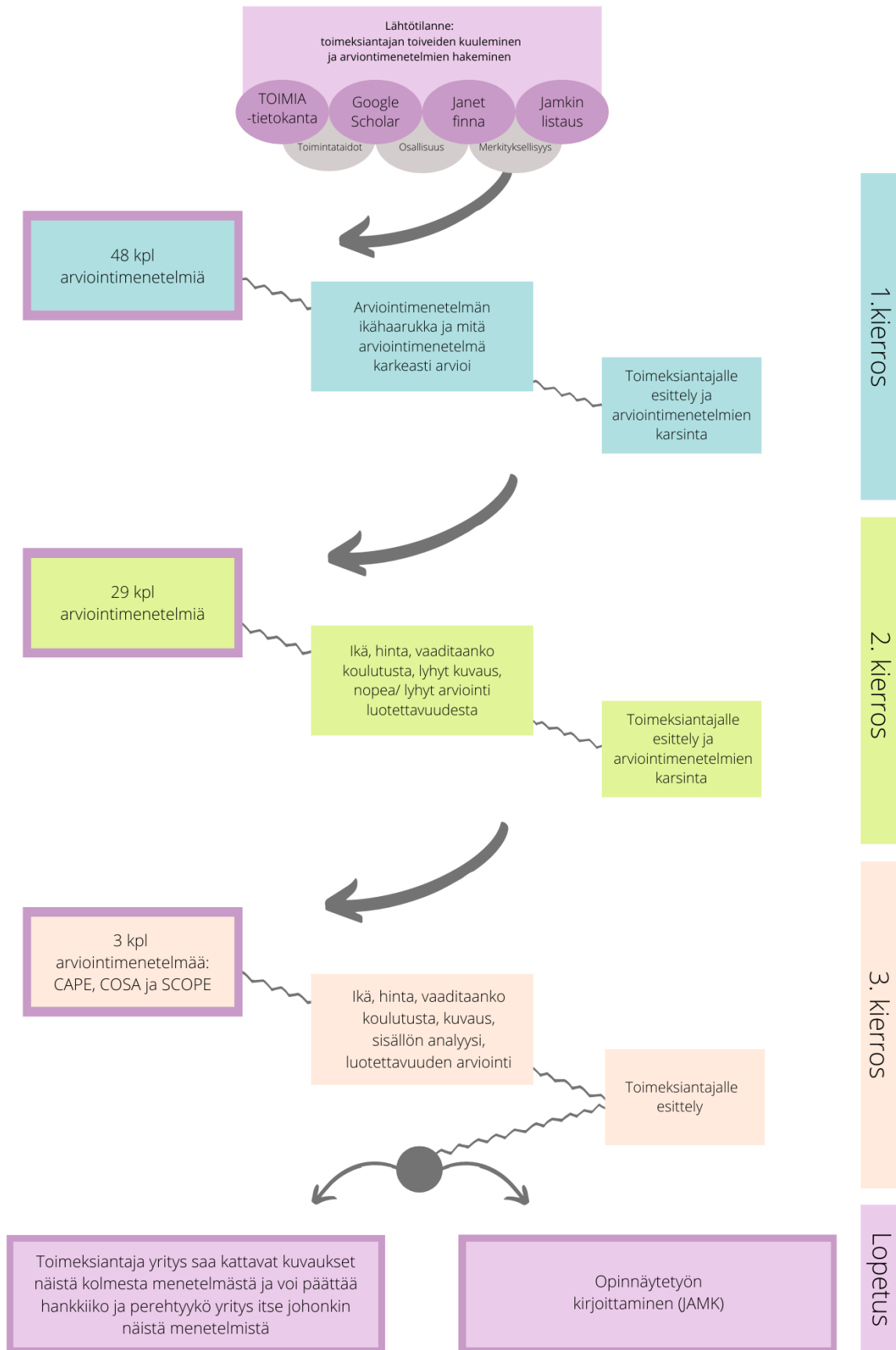
### **4.1 Tutkimuksellinen kehittämistoiminta menetelmänä**

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisena kehittämistoimintana. Kehittämistoiminnalla on tietty käytännön tarve ja tavoite ja työhön osallistuu useita eri toimijoita eri tavoin. Työn kulkua ohjasi toisaalta Jyväskylän ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelman opinnäytetyön tavoitteet sekä toimeksiantajan tarpeet.

Tutkimuksellisessa kehittämistoiminnassa kehittäjät osallistuvat myös käytännön toimintaan, sekä toimeksiantaja kehittämiseen. Tutkimuksellisessa kehittämistoiminnassa on tarkoituksena osallistaa eri toimijoita kehittämistyön prosessiin, mikä tässä tapauksessa tarkoitti lähinnä toimeksiantajan osallistamista prosessin eri vaiheissa niin, että toimeksiantajan tarpeet ja valinnat ohjasivat suoraan opinnäytetyön kulkua. (Toikko & Rantanen 2009, 9–11.)

Tämä tutkimuksellinen kehittämistoiminta eteni kehittämistoiminnan spiraalimallin mukaisesti (Kuvio 2). Spiraalimallissa kehittämisprosessin eteneminen esitetään spiraalin muotoisena jatkuvana prosessina, jossa kaikki kehittämistehtävät muodostavat eräänlaisen kehän, joka toistetaan useaan otteeseen kehittämisprosessin aikana. Spiraalimallissa kehittämistoiminnan tavoiteltu lopputulos täsmentyy prosessin aikana. Mallin mukainen kehittämisprosessi on jatkuvaa yhteistä oppimista kehitettävästä aiheesta. Spiraalimallissa korostuu jatkuva vuorovaikutuksellinen ja reflektiivinen kehittäminen. Sen luonne mahdollistaa pitkäjänteisen työn, jossa tuloksellisuus on verrannollinen siihen, kuinka monta ”kierrosta” kehittämisprosessin aikana ehditään toteuttaa. (Toikko ja Rantanen 2009, 64–72).

Yhteistyön alussa toimeksiantajan kanssa määriteltiin kehittämistyökohteen tavoitteet ja rajaukset. Kehittämistyö toteutettiin tavoitellen aidosti konkreettista hyötyä toimeksiantajan osoittamalle kehittämiskohteelle. Koska kehittämiskohteen rajausta oli laaja, sitä tarkennettiin kehittämistyön aikana. Tämä varmisti sen, että kehittämistyöprosessi varmasti kohdistui toimeksiantajan esittämään tarpeeseen. Vuorovaikutuksellisuus ja reflektiivinen työskentelytapa ilmeni tässä kehittämistyössä ottamalla toimeksiantaja aktiivisesti mukaan kehittämistyöhön. Tämä näkyi siten, että toimeksiantajalla oli mahdollisuus seurata kehittämistyötä ja varmistaa, että kehittämistyö meni oikeaan suuntaan.



Kuvio 2 Opinnäytetyöprosessi spiraalimallissa.

## 4.2 Kehittämistyön aineisto ja sen keruu

### 4.2.1 Ensimmäinen kierros

Ensimmäinen kierros käynnistyi eri arviointimenetelmien etsimisellä eri tietokannoista ja lähteistä. Arviointimenetelmien etsiminen aloitettiin JAMK:in omasta arviointimenetelmälistauksesta, TOIMIA-tietokannasta sekä eri hakukoneista hakulausekkeilla (Taulukko 1). Hakukoneina käytettiin JAMK:in tarjoamaa Janet Finnaa ja Google Scholaria. Tavoitteena oli löytää arviointimenetelmiä, joiden kohderyhmänä olisi 9–18-vuotiaat tai vaihtoehtoisesti arviointimenetelmiä, jonka kohderyhmä olisi 9–18 ikävuoden välillä, esimerkiksi 13–17-vuotiaat. Haussa pyrittiin löytämään niitä arviointimenetelmiä, jotka arvioivat toimintataitoja sekä osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemuksia suhteessa toimintaan ja toiminnallisuuteen. Tarkoituksena oli rajata valmiustason testit aineiston ulkopuolelle.

Taulukko 1 Ensimmäisen vaiheen hakulausekkeet.

Yleisemmän tason hakulauseke	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social interaction skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR	"assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)	"assessment tool" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social interaction skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)
Tarkempi haku tietystä aiheesta	process skills AND assessment tool AND occupational therapy	participation AND assessment tool AND rehabilitation	assessment tool AND rehabilitation AND participation AND (adolescent OR children OR youth) NOT adult	

Toimeksiantajalle esiteltäväksi löydettiin 48 arviointimenetelmää (ks. Liite 2). Ensimmäiselle kierrokselle kerättiin arviointimenetelmien tiedot niiden ikähaarukasta ja arvioinnin siitä, mitä arviointimenetelmä mittaa: taitoja, merkityksellisyyttä ja/tai osallisuutta. Toimeksiantaja esitti palaverissa toiveen keskittymisestä niihin arviointimenetelmiin, jotka sijoittuvat ikäryhmän 9–18 vuoden keskivaiheille, eikä ylä- tai alarajalle. Tämän vuoksi ne arviointimenetelmät, jotka olivat tarkoitettu muun muassa joko yli 17-vuotiaille tai ikävilille 8–12-vuotta karsittiin tässä vaiheessa pois. Lisäksi pois jäi ne arviointimenetelmät, jotka keskittyivät vain tiettyyn diagnoosiryhmään, ja joita voisi olla hankalaa soveltaa muiden diagnoosiryhmien asiakkaiden kanssa. Listauksesta jätettiin pois myös

ne kolme menetelmää, jotka olivat jo ennestään toimeksiantajalla käytössä. Tämän karsinnan tuloksena toiseen vaiheeseen jäi tarkasteltavaksi 29 arviointimenetelmää.

#### 4.2.2 Toinen kierros

Toisen kierroksen alussa arviointimenetelmiä oli 29 kappaletta (ks. Liite 3). Toisella kierroksella käytimme hakusanoina löydettyjen arviointimenetelmien nimiä. Jos arviointimenetelmästä löytyi myös suomenkielinen versio, haimme myös sillä nimellä. Käytimme samoja hakukoneita kuin ensimmäisellä kierroksella. Toiselle kierrokselle valikoituneita arviointimenetelmiä tarkasteltiin etsimällä ensimmäiseen kierrokseen verrattuna tarkempaa tietoa menetelmistä. Toisessa vaiheessa kuvattiin seuraavia asioita: lyhyt kuvaus arviointimenetelmästä, arviointimenetelmän hinta ja mahdollinen vaade kouluttautua arviointimenetelmän käyttöä varten sekä sitä, onko arviointimenetelmästä tehty ylipäättänsä tutkimusta sen psykometrisistä ominaisuuksista, eli esimerkiksi validiteetista ja reliabiliteetista. Erityisesti tällä kierroksella huomioitiin sopivien ja luotettavien lähteiden arvioinnissa lähdeaineiston maantieteellinen näkökulma. Tietoa etsittiin eurooppalaisesta kontekstista, sillä kehittämistyön tarkoitus oli etsiä luotettavaa ja hyvää menetelmää suomalaiseen ympäristöön. On erittäin tärkeää, että kerätty tieto sopii suomalaiseen yhteisöön, kulttuuriin ja kontekstiin, jotta saatua tietoa voidaan aidosti soveltaa käytännön tasolla. Koska suomennettuja ja Suomeen validoituja arviointimenetelmiä on varsin vähän, päädyttiin siihen, että eurooppalainen konteksti on tyydyttävä arviointimenetelmien käytettävyyden suhteen.

Toisessa vaiheessa maantieteellisen näkökulman lisäksi huomioitiin kulttuurien välinen validiteetti. Kulttuurien väliseen validiteettiin on luettavissa myös mittarin muuttumattomuus, toiselta termiltään vastaavuus. Mittarin muuttumattomuuden mittaaminen mittaa sitä, toimiiko mittari osoitettuun käyttötarkoitukseen eri populaatioissa samalla tavalla. Mittarin laadukasta mukauttamisprosessia voidaan paikoitellen pitää jopa tärkeämpänä kuin tarkkaa kääntämistä mittarin toiminnan kannalta kyseisessä kohdeyhteisössä tai -maassa, jota varten mittaria käännetään. (Valkeinen ym. 2014, 13.) Toisen kierroksen edetessä oli mahdollista päätellä, että tutkimuksia löytyi tietystä yksittäisestä arviointimenetelmästä paljon useista eri maista, arviointimenetelmä todennäköisesti olisi tutkijoiden ja arviointimenetelmän käyttäjien suosiossa. Tämä mahdollisesti viestii arviointimenetelmän muuttumattomuudesta tai toiselta termiltään vastaavuudesta. Tämä taas puolestaan

vaikuttaa kokonaiskuvaan arviointimenetelmästä. Toisessa vaiheessa huomioitiin myös se, että uusista menetelmistä ei ole välttämättä niin paljon näyttöä, vaikka itse menetelmä olisikin hyvä. Toisen kierroksen päätteeksi arviointimenetelmät esiteltiin toimeksiantajalle.

Toisen kierroksen lopuksi arviointimenetelmiä jäi tarkasteltavaksi enää kolme kappaletta. Tällä kierroksella jäljelle jääneet arviointimenetelmät valikoituivat toimeksiantajan käytännön käytettävyyden sekä asiakaslähtöisyyden näkökulmista. Lisäksi yksi menetelmä karsiutui pois koulutuksen huonon saatavuuden perusteella. Jäljelle jääneet kolme menetelmää olivat CAPE (Children's Assessment of Participation and Enjoyment), COSA (Child Occupational Self assessment) ja SCOPE (The Short Child Occupational Profile).

#### **4.2.3 Kolmas kierros**

Kolmannella kierroksella jokaisesta kolmesta jäljelle jääneestä arviointimenetelmästä tehtiin yhteenveto (ks. Liite 1), jossa kuvattiin tarkemmin menetelmien sisältöä, käyttötarkoitusta, menetelmän toteutusta, saatavuutta ja hintaa, sekä luotettavuutta ja menetelmän näyttöön perustuvuutta. Toimeksiantaja pyysi myös tietoa menetelmien käyttökokemuksista, joita löydettiin jonkin verran jokaisesta arviointimenetelmästä.

Prosessin aikana tutkimuksellisen kehittämistyön päämäärät selkiytyivät, joka näkyi muun muassa siten, että toimeksiantaja alkoi painottaa arviointimenetelmissä enemmän merkityksellisyyden ja osallisuuden kokemusten arviointia kuin toimintataitoja. Viimeiseksi jääneiden kolmen arviointimenetelmän lisäksi (CAPE, COSA, SCOPE) toimeksiantajalle löydettiin käyttöön opinnäytetyöprosessin sivussa pari muuta arviointimenetelmää, joiden tarkastelua ei kuitenkaan jatkettu pidemmälle tutkimustiedon puutteen takia. Esimerkiksi osallisuuden kokemuksen arviointiin löydettiin varsin lupaava Self-reported Experiences of Activity Settings (SEAS) -menetelmä, mutta menetelmä on kohtuullisen uusi ja vähän tutkittu (Self-reported Experiences of Activity Settings (SEAS) n.d.).

### 4.3 Aineiston analyysi

Tutkimuksellisen kehittämistyön luonteeseen kuuluu, että aineistoa kerätään ja analysoidaan samaan aikaan. Sisällönanalyysiä tehtiin jatkuvasti löydetystä arviointimenetelmistä käyttäen teoriatietoa muun muassa taidoista, valmiuksista ja osallisuudesta. Loogista systemaattisuutta noudatettiin silti tiedonkeruussa: jokaisesta arviointimenetelmästä kerättiin kierroksen mukaista tietoa, joka kierroksesta riippuen merkittiin Excel-, Power Point - tai Word-tiedostoon (Ks. Liitteet 1, 2 ja 3). Huolellisesti dokumentoitiin myös se, mistä lähteestä mikäkin tieto on löytynyt, jotta myöhemmissä vaiheissa pystyttäisiin palaamaan lähteisiin ja tarkentamaan tietoja arviointimenetelmistä.

Lopuksi analysoitiin sisällönanalyysiä käyttäen, miten hyvin kolmella valitulla arviointimenetelmällä voi arvioida taitoja, osallisuutta ja merkityksellisyyttä 9–18-vuotiaiden lasten kohdalla. Arviointimenetelmien sisältöjä peilattiin taitojen, osallisuuden ja merkityksellisyyden teoriapohjaan.

## 5 Tulokset

Tutkimuksellisen kehittämistyöprosessin tuloksena löytyi yhteensä kolme erillistä arviointimenetelmää, joilla voidaan arvioida taitoja sekä osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemuksia. Arviointimenetelmistä tehtiin toimeksiantajalle erillinen yhteenveto, jossa arviointimenetelmien ominaisuuksia kuvattiin aiempia kuvauksia laajemmin ja perusteellisemmin. Yhteenvedossa kuvattiin tarkasti menetelmien sisältöä, käyttötarkoitusta, toteutusta asiakkaan kanssa, saatavuutta ja hintaa. Lisäksi kuvattiin arviointimenetelmän luotettavuutta ja menetelmän näyttöön perustuvuutta. Toimeksiantaja pyysi myös tietoa menetelmien käyttökokemuksista, joista haettiin tutkimustietoa. Kuvausten perusteella toimeksiantaja saa päättää mahdolliset käyttöön otettavat arviointimenetelmät.

Tutkivaa kehittämistoimintaa ohjasivat tutkimuskysymykset: 1) ”Mitä arviointimenetelmiä on olemassa taidoista, osallisuudesta ja merkityksellisyydestä 9–18-vuotiaille”, 2) ”Ovatko nämä arviointimenetelmät näyttöön perustuvia?” ja 3) ”Minkälaisia kokemuksia löydetystä arviointimenetelmästä toimintaterapeuteilla ja muilla ammattilaisilla on käytännön työssä?”. Seuraavissa alaluvuissa kolmea jäljelle jäänyttä arviointimenetelmää peilataan tutkimuskysymyksiin.

## 5.1 Children's assessment of participation and enjoyment (CAPE)

Children's assessment of participation and enjoyment – menetelmä (CAPE) on 6–21-vuotiaille lapsille ja nuorille tarkoitettu vapaa-ajan osallistumista mittaava itsearviointimenetelmä. CAPE:n avulla lapsi tai nuori arvioi omaa osallistumistaan 55 erilaiseen aktiviteettiin, jotka on jaoteltu viiteen eri yläluokkaan: vapaa-ajan, liikunnallisiin, sosiaalisiin, taidollisiin ja itsensä kehittämisen aktiviteetteihin. (Measures of Children's Participation and Enjoyment n.d.; Children's Assessment of Participation and Enjoyment and Preferences for Activities of Children n.d.; ks. suomennos Nyholm & Penttinen 2009). CAPE:n mukana tulee aina myös PAC-menetelmä (the Preferences for Activities of Children), joka mittaa kolmiportaisella asteikolla sitä, haluaisiko asiakas kokeilla kyseistä aktiviteettia vai ei (ks. esim. Children's Assessment of Participation ... n.d.; Measures of Children's Participation and Enjoyment n.d.).

CAPE:ssa kysytään sitä, kuinka usein, kenen kanssa ja missä aktiviteettiin on osallistunut, sekä kuinka paljon asiakas nauttii kyseisestä aktiviteetista (King, Law, King, Hurley, Hanna, Kertoy & Rosenbaum 2007, 29–30; Nyholm & Penttinen 2009). Osallistumisen määrä ja laatu kuuluvat osallisuuden kokemukseen, ja CAPE:n avulla voidaan arvioida aktiviteettiin osallistumisen määrää ("kuinka usein") ja laatua ("kenen kanssa", "kuinka paljon asiakas nauttii"). Osallisuuden tunteeeseen kuuluu myös merkityksellisyyden kokemus, jota voidaan ainakin osittain mitata CAPE:n kohdan "Kuinka paljon asiakas nauttii kyseisestä aktiviteetista"-avulla. (Fisher & Marterella 2019, 21–22.) Osallisuus voidaan nähdä myös kuulumisena ympäristöön ja yhteisöihin, joita kysytään kohdissa "kenen kanssa" ja "missä" aktiviteettiin on osallistunut (Isola ym. 2017, 3–5, 16). Toisaalta CAPE:n voi nähdä arvioivan merkityksellisyyden kokemuksesta vain tunnetta aktiviteetista nauttimisesta. Merkityksellisyys muodostuu aiemmista kokemuksista ja erilaisista tunteista, myös muista kuin jostakin asiasta nauttimisesta. (Fisher & Marterella 2019, 21–22.) CAPE:n avulla ei voida arvioida taitoja (King ym. 2007).

CAPE voidaan nähdä luotettavana arviointimenetelmänä. Useammassa tutkimuksessa CAPE:n reliabiliteetti on nähty hyvänä (King ym. 2007; Potvin, Snider, Prelock, Kehayia & Wood-Dauphinee 2013; Brown & Thyer 2020) ja myös validiteetti vaikuttaisi olevan riittävän hyvä (Brown & Thyer 2020; Potvin ym. 2013).

Kingin ja muiden (2007, 33) mukaan King, Law, King, Hurley, Hanna, Kertoy, Rosenbaum ja Young (2004) olivat tutkineet reliabiliteettia ja sisäistä yhdenmukaisuutta, ja päätyneet siihen, että CAPE:n reliabiliteetti on hyvä. Potvin ja muut (2013) tarkastelivat tutkimuksessaan myös reliabiliteettia tutkimalla, saadaanko testaamalla uudelleen nämä samat autismikirjon lapset ja nuoret samanlaiset tulokset kuin ensimmäisellä testikerralla. CAPE:n reliabiliteetti oli hyvä muilla osa-alueilla, mutta sosiaalisen osallistumisen osalta reliabiliteetti oli hyväksyttävää alempi. Potvinin ja muiden (2013) tulokset reliabiliteetista olivat samankaltaisia kuin arviointimenetelmän kehittäjien. (Potvin ym. 2013.)

Muun muassa King ja muut (2007) tarkastelivat CAPE:n validiteettia lapsilla ja nuorilla, joilla oli fyysisiä toimintakyvyn ongelmia. He vertailivat CAPE:n ja Self-Perception Profile for Children- menetelmän ja vastaavan menetelmän, joka on tarkoitettu nuorille, tuloksia. Menetelmien tulokset korreloivat keskenään. Mitä parempi lapsi tai nuori oli aktiviteetissa, sitä mieluummin ja useammin hän osallistui aktiviteettiin, mikä kertoo CAPE:n olevan validi mittari osallisuuden mittaamiseen. King ja muut (2007) päätyivät myös siihen, että arviointimenetelmän rakennevaliditeetti on hyvä. (King ym. 2007, 33–37.) Potvin ja muut (2013) tarkastelivat CAPE:n sisältövaliditeettia vaikeasti autistisilla 7–13-vuotiailla lapsilla, eli sitä, voidaanko CAPE:n avulla mitata riittävän laajasti lasten ja nuorten osallistumista heitä kiinnostaviin aktiviteetteihin. He päätyivät siihen, että menetelmän sisältövaliditeetti on hyvä (Potvin ym. 2013). Brownin ja Thyerin (2020) mukaan CAPE:n kulttuurien välinen validiteetti voidaan nähdä hyvänä, sillä se on käännetty ja validoitu usealle eri kielelle. He vertailivat myös CLASS-menetelmän (Children's leisure assessment scale) ja CAPE:n sisältöjä, ja päätyivät siihen, että molemmat menetelmät mittaavat samaa ilmiötä. (Brown & Thyer 2020.)

Käyttäjäkokeusten osalta CAPE:sta löytyi tietoa menetelmän täyttöajasta, sisällön toimivuudesta ja visuaalisen toteutuksen toimivuudesta käytännössä. Nyholm ja Penttinen (2009) huomasivat käytännön kokeilussaan CAPE:n täyttöajan olevan 45 minuuttia. Nyholmin ja Penttisen (2009) mukaan CAPE:ssa on myös puutteita. Esimerkiksi CAPE:ssa oleva ”oletko tehnyt tätä aktiviteettia viimeisen 4 kuukauden aikana” -kohta, ei ota huomioon aktiviteettien riippuvuutta vuodenajasta. Lisäksi he toteavat, että vaikka aktiviteettikuvat voivat toimia apuna, ne voivat myös sekoittaa lasta: ”keräily” -aktiviteetin kuvassa näkyy postimerkkejä, joka ohjaa lasta ajattelemaan nimenomaan postimerkkien keräilyä, eikä minkä tahansa asian keräilyä. (Nyholm & Penttinen 2009, 25–26, 28.)

Myös Potvin ja muut (2013) huomasivat CAPE:ssa ongelmakohtia: 7–13-vuotiaat autismikirjon diagnoosin saaneet lapset eivät juurikaan keksineet omia aktiviteetteja jo CAPE:n olemassa olevien 55:n aktiiviteetin lisäksi. Kingin ja muiden (2007) mukaan CAPE:ssa on toisaalta hyvänä puolena se, että se mittaa aidosti sitä, mitä lapsi tekee, eikä hänen kykyjään tai osallistumiseen tarvittavan avustuksen määrää. Osallistumisen mittaamisen lisäksi CAPE:lla voidaan arvioida tukitoimien, kuten taitoihin, osallistumismahdollisuuksiin ja avuntarpeeseen kohdistuvien interventioiden vaikuttavuutta (King ym. 2007, 37).

## 5.2 Child Occupational Self Assessment (COSA)

Child Occupational Self Assessment (COSA) on arviointimenetelmä, joka pohjautuu inhimillisen toiminnan malliin (MOHO) (Kielhofner 2008, 246–248). COSA on asiakaslähtöinen asiakkaan itsearviointiin perustuva arviointimenetelmä, jonka avulla terapeutti ja asiakas voivat yhdessä arvioida asiakkaan toiminnallista pätevyyttä sekä päivittäisten toimintojen merkitystä. Arviointimenetelmä sisältää myös useita toteamuksia koskien asiakkaan päivittäistä toiminnallista osallisuutta. Arviointimenetelmä soveltuu 8–17-vuotiaille, mutta on kaikista käytettävien 8–13-vuotiaiden asiakkaiden kanssa. (Keller, Kafkes, Basu, Federico & Kielhofner 2005/2006, 2.)

Arviointilomakkeessa luetellaan erilaisia toimintoja, jotka liittyvät muun muassa itsestä huolehtimiseen, päivittäisiin arjen toimintoihin ja sosiaaliseen elämään. Jokaisen luetellun toiminnon ja kyseiseen toimintaan liittyvän väitteen kohdalla asiakkaalta kysytään, kuinka haasteellinen kyseinen toiminto on suorittaa, sekä kuinka merkityksellinen toiminto itsessään on asiakkaalle. Menetelmä ei suoraan mittaa asiakkaan taitoja, mutta antaa toimintaterapiaprosessia hyödyttävää tietoa lueteltujen toimintojen ja niihin liittyvien väittämien kohdalla asiakkaan itse arvioidessa sitä, kuinka haasteellisia luetellut toiminnot hänelle ovat. (Keller ym. 2005/2006.)

Osallisuuden käsite pitää sisällään vaikuttamisen omaan elämään ja mahdollisuuksiin (Isola ym. 2017, 3–5, 16). Osallisuuden tunteen voidaan nähdä koostuvan toimintaan sitoutumisesta, yhteisöön kuulumisen tunteesta ja merkityksen tunteesta (Fisher & Marterella 2019, 21–22). Kun menetelmä haastaa asiakkaan pohtimaan lueteltujen toimintojen ja niihin liittyvien väittämien haasteellisuutta ja merkityksellisyyttä omassa arjessaan, voidaan vastauksissa yhdessä saada melko

vahvoja viitteitä siitä, miten asiakas kokee osallisuuden tunteen toteutuneen näissä toiminnoissa ja arjessaan yleisesti.

COSA on arviointimenetelmänä varsin käytetty ja helppo. Myös tällä hetkellä saatavilla oleva tutkimusaineisto viittaa siihen, että menetelmä on luotettava ja sen toistettavuus on hyvä. (ks. esim. Keller ym. 2005/2006; Kielhofner, Kramer & Smith 2010.)

Kellerin ja Kielhofnerin (2005) tutkimuksen mukaan vaikuttaisi siltä, että COSA:lla on hyvä sisällöllinen -, rakenteellinen -, sekä aineistollinen reliabiliteetti tutkittavan kohteen ja tutkimukseen osallistuneiden lasten soveltuvuuden arvioinnin perusteella. Todisteet ulkoisesta pätevydestä olivat vaihtelevia, koska osallistuneiden lasten soveltuvuus ja toimenpiteet vaihtelivat muun muassa joidenkin demografisten muuttujien kanssa. Kokonaisuudessaan tulokset viittaavat siihen, että useimmat vastaukset tutkimukseen osallistuneilta henkilöiltä koskien toiminnallista pätevyyttä ja arjen merkityksellisiä toimintoja voidaan tulkita luotettavasti. (Keller & Kielhofner 2005.)

Myös Kielhofnerin ym. (2010) toteuttamassa tutkimuksessa todettiin COSA:lla olevan hyvä sisällöllinen ja rakenteellinen pätevyys. Tutkimuksessa on käytetty hyvää ja kattavaa aineistoa, jossa 500 vammaista lasta vastasi COSA-lomakkeessa esitettyihin kysymyksiin. Tutkimustulokset ja niiden tiimoilta saatu aineisto viittaa siihen, että useimmat vastaukset koskien toiminnallista pätevyyttä ja arjen merkityksellisiä toimintoja tutkimukseen osallistuneilta lapsilta voidaan pitää luotettavina. (Kielhofner ym. 2010.)

Myös käyttäjäkokemukset viittaavat siihen, että COSA:n avulla asiakkaasta saadaan terapeutille terapiaprosessin suunnittelun kannalta merkityksellistä ja käytettävää tietoa. Käyttäjäkokemusten mukaan COSA ei kuitenkaan välttämättä riitä yksinään asiakkaan toimintamahdollisuuksien kartoitusvälineeksi vaan vaatii myös rinnalleen joitain muita kartoitus- ja arviointimenetelmiä, mikäli halutaan asiakkaasta myös muuta tietoa, jota Child Occupational Self Assessment -menetelmää ei ole kohdennettu kartoittamaan. (Shemeikka-Oubella 2007, 40.)

### 5.3 Short Child Occupational Profile (SCOPE)

Short Child Occupational Profile -menetelmä, eli SCOPE, on tarkoitettu havainnointi- ja haastattelumenetelmäksi noin 2–21-vuotiaiden lasten ja nuorten taitojen, ympäristön sekä tahdon ja tottumuksen arviointiin (Bowyer ym. 2007, 69–70; Scope n.d.). SCOPE:n mitattavia taitoja ovat sosiaaliset vuorovaikutustaidot, prosessitaidot ja motoriset taidot (Bowyer ym. 2007, 70). SCOPE pohjautuu Inhimillisen toiminnan malliin (MOHO) (Scope n.d.; Bowyer, Lee, Kramer, Taylor & Kielhofner 2012, 23).

SCOPE:n avulla voidaan mitata motorisia, sosiaalisia ja prosessitaitoja, mutta myös ainakin osittain osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemuksia. SCOPE:n avulla voidaan arvioida tahtoa (motivaatiota) ja tottumuksia (tavat, roolit ym.), jotka molemmat voidaan nähdä kuuluvaksi osallisuuden toimintaan sitoutumisen osa-alueeseen. (Dancza & Rodger 2018, 36–37; Bowyer ym. 2007, 69; Fisher & Marterella 2019, 21–22.) SCOPE:n ympäristöosiossa arvioidaan muun muassa sosiaalisia suhteita (Seppänen 2009, 14–17), jotka osaltaan voivat kertoa yksilön yhteenkuuluvuuden tunteesta ja yhteisöihin kuulumisesta, jotka liittyvät myös vahvasti osallisuuteen (Isola ym. 2017, 3–5, 16).

Bowyerin ja muiden (2007) mukaan SCOPE:n rakennevaliditeetti on hyvä ja SCOPE on näyttöön perustuva arviointimenetelmä kliinisessä käytössä. He tutkivat rakennevaliditeettia Raschin mallilla, ja 24 osiota 25:stä osiosta sopivat malliin. Malliin ei sopinut ”fyysinen ympäristö”-osa-alue. Lisäksi heidän mukaansa kaikki SCOPE:n osa-alueet ovat jatkumoa osallisuudelle. (Bowyer ym. 2007, 74–79, 83.) SCOPE:sta löytyy kuitenkin suhteellisen vähän tutkimusta luotettavuudesta.

SCOPE:n käyttäjäkokemuksista löytyi tietoa arviointimenetelmän hyvistä ja huonoista puolista, siitä mihin käyttöön kuntoutuksen ammattilaiset näkevät SCOPE:n soveltuvan ja viittaus siihen, minkä verran aikaa SCOPE:n täyttöön kuluu. Bowyer ja muut (2012) huomasivat, että SCOPE:n puutteiksi nähtiin muun muassa turhan laajat ja liian yleisellä tasolla arvioitavat osa-alueet etenkin motoristen taitojen osalta. Toisaalta osa ammattilaisista näki arviointimenetelmän kokonaisvaltaisuuden hyvänä asiana. (Bowyer ym. 2012, 23–25.) Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan lastenpsykiatrian toimintaterapeuteilla on käytössä SCOPE. Heidän mukaansa SCOPE ottaa laajalaisesti huomioon lapsen ja perheen tilanteen (Bayoudh & Poso 2015). Bowyerin ym. (2012) tutkimuksessa menetelmää käyttäneet toimintaterapeutit arvioivat SCOPE:n sopivan monille erilaisille

diagnoosiryhmille. Samassa tutkimuksessa toimintaterapeutit kokivat SCOPE:n ottavan huomioon lapsen perheen ja tukevan perhelähtöistä työskentelytapaa. Tietoa SCOPE -lomakkeiden täyttöön kuluva ajasta ei ole tarkkaa tietoa, mutta käyttäjä kokemusten mukaan täyttäminen oli ”aika-vievää, mutta ei niin aikaa vievää kuitenkaan”. (Bowyer ym. 2012, 24–25.)

## 6 Pohdinta

### 6.1 Tulosten yhteenveto

Kokonaisuudessaan voidaan katsoa, että arviointimenetelmät vastasivat tutkimuskysymyksiin ja ovat käytettäviä toimeksiantajan haluamassa kohderyhmässä.

Tämän opinnäytetyöprosessin aikana ensimmäinen tutkimuskysymys painottui lopulta osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemuksiin. Kuitenkin yhdellä arviointimenetelmällä, SCOPE:lla, voidaan mitata myös varsinaisesti taitoja osallisuuden lisäksi. Opinnäytetyöprosessin aikana tuli ilmi, että osallisuuden käsitteeseen sisältyy myös merkityksellisyyden kokemus, joten näitä tarkasteltiin lopulta yhtenä kokonaisena osa-alueena, vaikka toimeksiantaja erotteli nämä käsitteet erillisiksi kokonaisuuksiksi.

Toisessa tutkimuskysymyksessä aiheena oli arviointimenetelmien psykometriset ominaisuudet ja näiden myötä arviointimenetelmien näyttöön perustuvuus. Tutkimuskysymykseen saatiin ainakin osittain vastaus. Tietoa arviointimenetelmien psykometrisistä ominaisuuksista oli saatavilla yllättävän vähän, mutta jokaisen arviointimenetelmän, CAPE:n, COSA:n ja SCOPE:n, kohdalla löytyi ainakin jonkin verran luotettavaa tutkimustietoa sekä reliabiliteetista että validiteetista. Kaikki kolme arviointimenetelmää vaikuttavat tähän mennessä tehdyn tutkimustiedon valossa tarpeeksi luotettavilta käytettäväksi. Toisaalta arviointimenetelmien psykometrisistä ominaisuuksista kaivattaisiin lisää tutkimustietoa.

Tämän opinnäytetyöprosessin kautta tuli esille, että nuorille suunnattuja arviointimenetelmiä on huomattavan vähän. Joissain menetelmissä myös menetelmän saatavuus on muodostunut ongelmaksi. Moni arviointimenetelmä kohdentuu lähtökohtaisesti joko selkeästi korkeintaan ala-asteikäisille lapsille (6–12-vuotiaille) tai vaihtoehtoisesti aikuisille. Vanhemmille lapsille ja nuorille

arviointimenetelmiä on myös huomattavan vähän. 9–12-vuotiaat sekä 13–18-vuotiaat ovat selkeästi omat ikäryhmänsä, jonka ajalle tyypillisesti ajoittuvat täysin muista ikävaiheista erottuvat omat haasteensa, jotka esimerkiksi ilmenevät koulumaailmassa, kotona sekä sosiaalisessa kanssakäymisessä (Lapsen kasvu ja kehitys 2021). Onkin yllättävää huomata, että moni arviointimenetelmän käytettävyys on todennettu useasti pienten lasten tai aikuisten osalta. Arviointimenetelmiä, joiden käytettävyys on todennettu myös nuorilla ei juuri ole. Löysimme paljon arviointimenetelmiä, joiden kohdalla väitetään esimerkiksi menetelmän soveltuvan 3–18-vuotiaille, mutta käytännössä menetelmää on testattu kuitenkin vain 3–12-vuotiailla. Menetelmän toimivuudesta ei siis voida katsoa olevan kunnollista näyttöä 13–18-vuotiaiden kohdalla.

Arviointimenetelmien käyttöönoton harkintaan vaikuttaa myös terapeutin kielitaito. Yleisimpiin ja yleisesti hyväksi havaittuihin arviointimenetelmiin kaivattaisiin lisää virallisia suomennoksia. Suurin osa arviointimenetelmien manuaaleista on saatavilla englanniksi. Tämä tarkoittaa usein sitä, että terapeutti, joka ei puhu englantia äidinkielenään, joutuu manuaaliin tutustumisen yhteydessä tekemään käännöstyötä. Haasteeksi muodostuu se, että terminologisesti oikean vastaavan termin löytäminen käännöskieliparin välillä voi olla hyvinkin haastavaa. Oikeiden termien käyttö vaikuttaa vahvasti terapeutin tekemään tulkintaan manuaalin sisällöstä. Käännöstyön asettuessa tällä hetkellä yksittäisten terapeuttien omaehtoisen tulkinnan varaan riskinä on, että erilaisten toimintaterapeutin työvälineiden – tässä tapauksessa arviointimenetelmien – käytön laatu on terapeutin kielitaidosta kiinni. Viralliset suomennokset auttavaisivat siinä, että terminologia kääntyy kieleltä toiselle luontevasti ja täsmällisesti. Tämän vuoksi virallisten tahojen toteuttamia käännöksiä kaivataan enemmän tulevaisuudessa suomalaisen toimintaterapian kentälle. Tämä auttaisi myös toimintaterapeutteja orientoimaan asiakasta arviointimenetelmän käyttöön. On tärkeää, että asiakas ymmärtää arviointimenetelmän kysymykset oikein, jotta voidaan saada luotettavia vastauksia.

On ongelmallista, että arviointimenetelmien manuaalit joudutaan ostamaan yleensä hyvin vähällä tiedolla. Tällä hetkellä arviointimenetelmien kuvaukset niiden hankinta-alustoilla eivät sisällä riittäviä tietoja muun muassa siitä, mitä arviointimenetelmä tarkalleen ottaen mittaa. Tämä selviää usein vasta manuaalissa. Olisi tärkeää, että terapeutti pystyisi jo ennen manuaalin ostamista kirjoittamaan mahdollisimman tarkasti, millainen arviointimenetelmä on kyseessä.

On pistettävä merkille, että toimeksiantajan haluamia tietoja ei juuri löytynyt, muun muassa käyttäjäkokemuksista ja luotettavuudesta. Arviointimenetelmistä löytyi myös ristiriitaista tietoa, josta on vaikea arvioida mikä on oikeaa tietoa ja mikä väärää ilman arviointimenetelmien manuaaleja. Lopulta kolmanteen kierrokseen valittuja menetelmiä oli lähes mahdotonta verrata keskenään. Esimerkiksi arviointimenetelmien psykometriisiin ominaisuuksiin liittyen ei löytynyt tutkimuksia, joissa olisi vertailtu esimerkiksi samoja validiteetin osa-alueita kaikista arviointimenetelmistä edes erikseen. Positiivista opinnäytetyöprosessin tuloksissa on se, että kaikki prosessin tuloksena löytyneet arviointimenetelmät soveltuvat True Top-Down-lähestymistapaan, jonka periaatteiden mukaisesti toimintaterapiaa tullaan toteuttamaan tulevaisuudessa nykyistäkin laajemmin.

Kolmannen tutkimuskysymyksen aiheena oli arviointimenetelmien käyttäjäkokemukset. Käyttäjäkokemuksia arviointimenetelmistä löytyi suhteellisen vähän, ja löydetyt lähteet olivat lähinnä opinnäytetöitä. Silti toimeksiantajalle voi olla hyötyä vähäisestäkin käyttäjäkokemusten antamasta tiedosta.

## **6.2 Luotettavuus ja eettisyys**

Tutkimuksen luotettavuus muodostuu monesta eri osasta, muun muassa uskottavuudesta ja toistettavuudesta. Uskottavuuteen liittyy se, miten tarkasti ja selvästi tutkimuksen prosessi on kuvattu (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2017, 197–198). Opinnäytetyössä pyrittiin kuvaamaan prosessi selkeästi ja läpinäkyvästi niin, että lukija pystyisi ymmärtämään mitä on tehty ja miten opinnäytetyötä on tehty.

Tutkimuksen toistettavuus tarkoittaa sitä, että eri aikaan eri henkilöt voisivat saada samanlaiset tutkimustulokset samanlaisesta tutkimuksesta (Toikko & Rantanen 2009, 122–123). Tämän opinnäytetyön prosessi on toistettavissa siinä määrin, missä tutkimuksellinen kehittämistyö voi olla. Tutkimukselliseen kehittämistoimintaan vaikuttaa kuitenkin myös toimeksiantajan valinnat ja tarpeet, joista jälkimmäiset ovat selkiytyneet opinnäytetyöprosessimme aikana. Prosessi on avattu vaihe vaiheelta ja ne hakulausekkeet, joita on käytetty arviointimenetelmiä etsiessä, on dokumentoitu. Satoja artikkeleita käytiin läpi vähintäänkin otsikkotasolla, jotta toimeksiantajaa mahdollisesti kiinnostavat arviointimenetelmät löytyisivät.

Erilaista tietoa olisi voinut mahdollisesti saada, jos useampi tietokanta olisi ollut maksuton tai avoimissa tietokannoissa olevat artikkelit olisivat olleet maksuttomia. Opinnäytetyössä käytettiin hakukoneina lähinnä Google Scholaria ja Janet Finnaa. Tämä on saattanut vaikuttaa opinnäytetyön tuloksiin, mutta toisaalta muissa hakukoneissa olisi voinut muodostua ongelmaksi artikkelien maksullisuus.

Tulosten lisäksi laajemmat kuvaukset arviointimenetelmistä ja arviointimenetelmien luotettavuudesta voisivat olla erilaisia, jos opinnäytetyössä olisi päästy hyödyntämään arviointimenetelmien manuaaleja. Ainoastaan COSA:n manuaalia on käytetty arviointimenetelmien kuvauksissa, sillä kyseinen manuaali löytyi Jyväskylän ammattikorkeakoulun arkistoista.

Huomattavaa oli toimintaterapian ammattitermistön virallisten käännösten puutteellisuus. Esimerkiksi osallisuus kääntyy englanniksi sanaksi ”participation”, mutta sama sana kääntyy myös termiksi osallistuminen. Vaikka osallistuminen on osa osallisuutta, ne ovat kuitenkin kaksi eri käsitettä. Tämä aiheuttaa mahdollisuuden käännösvirheisiin.

Opinnäytetyössä käytettiin lähteissä muun muassa kaupallisia nettisivuja ja etenkin suomennoksissa muita opinnäytetöitä tiedon vähäisyyden vuoksi. Nämä lähteet ovat sekundäärilähteitä ja heikentävät opinnäytetyön luotettavuutta. Eri arviointimenetelmien sisällöistä oli vaikea löytää luotettavaa ja tarkkaa tietoa, ja vaikka myös alemman tason lähteitä käytettiin, osa toimeksiantajaa kiinnostaneista asioista jäi avoimiksi. Esimerkiksi tieto siitä, sisältääkö CAPE nuorille ikätasoisesti soveltuvia aktiviteetteja selvinnee ainoastaan CAPE:n manuaalista ja lomakkeista. Muun muassa myös SCOPE:n täyttöön käytettävä aika jäi epäselväksi.

Opinnäytetyön eettisyydessä otettiin huomioon muun muassa toimeksiantajayrityksen yksityisyydensuojan ja manuaalien käyttöoikeuksien rajallisuuden. Toimeksiantaja halusi pysyä nimettömänä. Opinnäytetyön materiaalina käytettiin jo valmista kirjallisuutta, joten ihmisiin liittyvät tutkimuseettiset kysymykset, kuten suostumus ja yksilöiden yksityisyyden suoja, eivät olleet tässä kontekstissa oleellisia.

Kaiken kaikkiaan hyvän tieteellisen käytännön periaatteita pyrittiin noudattamaan, olemalla johdonmukaisia ja dokumentoimalla opinnäytetyöprosessi mahdollisimman selkeästi ja ymmärrettävästi.

### 6.3 Johtopäätökset

Löydetyistä arviointimenetelmistä suurin osa oli suunnattu pienille lapsille tai vaihtoehtoisesti aikuisille. Nuoret tuntuvat olevan väliinputoajaryhmä, joille löytyy hyvin niukasti asianmukaisia arviointimenetelmiä. Isommille lapsille ja nuorille kaivataan lisää monipuolisia arviointimenetelmiä, joiden avulla voidaan kartoittaa nuoren tarpeita kuntoutusprosessissa noudattaen asiakaslähtöistä ja nykyisten toimintaterapian suuntausten mukaista True Top-Down-lähestymistapaa.

Opinnäytetyön tarkoitus, löytää toimeksiantajalle psykometrisiltä ominaisuuksiltaan hyviä - ja täten näyttöön perustuvia - arviointimenetelmiä 9–18-vuotiaiden lasten ja nuorten taitojen, osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemuksen kartoittamiseen, täyttyi. Toimeksiantaja saa valita kolmesta prosessin tuloksena löytyneistä arviointimenetelmästä itselleen yhden tai useamman arviointimenetelmän käyttöönsä tarpeen mukaan.

Jatkokehitysehdotus juuri tälle tutkimukselliselle kehittämistyölle voisi olla löydettyjen arviointimenetelmien suomentaminen. CAPE, COSA ja SCOPE-arviointimenetelmien manuaaleista tulisi tehdä kattavat suomennokset, joissa on huomioitu erityisesti kulttuurien välinen valideetti. Täten käännoöksissä tulisi erityisesti huomioida kieliversioiden rakenteiden ja kieliasujen yhteys suhteessa toisiinsa. Tällä tavoin taataan arviointimenetelmän näyttöön perustuvuus, vaikka arviointimenetelmä käännettäisiin eri kielelle. Suomennosten lisäksi jatkokehitysehdotuksenamme on se, että toimeksiantajalle järjestetään koulutus toimeksiantajan valitsemien arviointimenetelmien käyttöönottoon liittyen.

Olisi tärkeää, että psykometrisilta ominaisuuksiltaan hyviä – ja tätä myötä näyttöön perustuvia – suomennettuja arviointimenetelmiä olisi saatavilla. Näyttöön perustuvien arviointimenetelmien saatavuus mahdollistaisi kuntoutuksen vaikuttavuuden arvioinnin ja siten myös toimintaterapian ammattiaseman vahvistamisen kuntoutuksen kentällä.

## Lähteet

- Aralinna, V., Heiskanen, T., Juntunen, K., Kantanen, M., Kanto-Ronkanen, A., Karhula M., Lautamo, T. 2021. Hyvät arviointikäytännöt suomalaisessa toimintaterapiassa- Viitattu 11.9.2022 [https://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/site/assets/files/2411/toi\\_hyvat\\_arviointikaytannot\\_2021.pdf](https://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/site/assets/files/2411/toi_hyvat_arviointikaytannot_2021.pdf)
- Asunta, P. 2016. MOQ-T-FI: Motoriikan havainnointilomake. TOIMIA-tietokanta. Terveysportti. Viitattu 18.4.2022. <https://www.terveysportti.fi/apps/dtk/tmi/article/tmm00161?toc=802599>
- Bayouth, A. & Poso, A. 2015. The Short Child Occupational Profile – arviointimenetelmä. Vanhemmille suunnatun kyselylomakkeen ja vanhemmille suunnattujen haastatteluosioiden suomenostyö ja käyttökokeilu. Opinnäytetyö (AMK). Metropolia ammattikorkeakoulu. Viitattu 12.7.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015121821497>
- Bowyer, P., Kramer, J., Kielhofner, G. & Barbosa, V.M. 2007. Measurement Properties of the Short Child Occupational Profile (SCOPE). *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*. 27:4, 67-85. Viitattu 29.4.2022. [https://www.researchgate.net/publication/5815658\\_Measurement\\_Properties\\_of\\_the\\_Short\\_Child\\_Occupational\\_Profile\\_SCOPE](https://www.researchgate.net/publication/5815658_Measurement_Properties_of_the_Short_Child_Occupational_Profile_SCOPE)
- Bowyer, P., Lee, J., Kramer, J., Taylor, R. R. & Kielhofner, G. 2012. Determining the Clinical Utility of the Short Child Occupational Profile (SCOPE). *The British journal of occupational therapy*. 75:1, 19-28. Viitattu 29.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_1010707621](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_1010707621)
- Brown, T. & Thyer, L. 2020. The convergent validity of the Children's Leisure Assessment Scale (CLASS) and Children's Assessment of Participation and Enjoyment and Preferences for Activities of Children (CAPE/PAC). *Scandinavian journal of occupational therapy*. 27:5, 349-363. Viitattu 28.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_2303740730](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_2303740730)
- Bundy, A. C., Nelson, L., Metzger, M. & Bingaman, K. 2001. Validity and reliability of a test of playfulness. *OTJR (Thorofare, N.J.)*, 21:4, 276–292. Viitattu 18.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_crossref\\_primary\\_10\\_1177\\_153944920102100405](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_crossref_primary_10_1177_153944920102100405)
- Children's Assessment of Participation and Enjoyment and Preferences for Activities of Children N.d. Pearson -verkkokauppa. Viitattu 7.4.2022. <https://www.pearsonclinical.ca/store/caassessments/en/Store/Professional-Assessments/Behavior/Interventions/Children%27s-Assessment-of-Participation-and-Enjoyment-and-Preferences-for-Activities-of-Children/p/P100008112.html?tab=product-details>
- Dancza, K. & Rodger, S. 2018. Implementing occupation-centred practice: a practical guide for occupational therapy practice learning. Routledge.
- Fisher, A.G. 2009. Occupational therapy intervention process model: A model for planning and implementing top-down, client-centered, and occupation-based interventions. Fort Collins, Colorado: Three Star Press, Inc.

Fisher, A.G. & Marterella, A. 2019. Powerful practice: A model for authentic occupational therapy. Fort Collins, Colorado: Center for Innovative OT Solutions.

Grekin, S. 2021. Vuoden kuntoutusyrittäjä 2021 on toimintaterapeutti Maikku Tammisto Tampereelta. Kuntoutusyrittäjät. Viitattu 7.2.2022 <https://kuntoutusyrittajat.fi/vuoden-kuntoutusyrittaja-2021-on-toimintaterapeutti-maikku-tammisto-tampereelta/>

Haglund, L. & Forsyth, K. 2013. The measurement properties of the Occupational Circumstances Interview and Rating Scale - Sweden (OCAIRS-S V2). Scandinavian Journal of Occupational Therapy. 20:6, 412-419. Viitattu 18.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_swepub\\_primary\\_oai\\_DiVA\\_org\\_liu\\_102042](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_swepub_primary_oai_DiVA_org_liu_102042)

Haglund, L. & Henriksson, C. 1994. Testing a Swedish version of OCAIRS on two different patient groups. National Library of Medicine. Viitattu 18.4.2022. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/7724933/>

Hammel, K.W. 2008. Reflections on Well-being and Occupational Rights. The Canadian Journal of Occupational Therapy. 75:1, 61-64.

Hautala, T., Hämäläinen, T., Mäkelä, L. & Rusi-Pyykkönen, M. 2019. Toiminnan Voimaa. Toimintaterapia käytännössä. 3-5. painos. Otavan Kirjapaino.

Isola, A.M., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Työpaperi 33. Terveystieteiden tutkimuslaitos THL. Viitattu 10.9.2022. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0>

Kallio, T. 2016. ADHD-tutkija Juho Honkasilta: Vanhemmat hakevat diagnoosilla hyväksyntää, lapsille siitä ei välttämättä ole hyötyä. Yle. Viitattu 18.4.2022. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/11/21/adhd-tutkija-juho-honkasilta-vanhemmat-hakevat-diagnoosilla-hyvaksyntaa>

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2017. Tutkimus hoitotieteessä. Sanoma Pro Oy.

Keller, J., Kafkes, A., Basu, S., Federico, J. & Kielhofner, G. 2005/2006. A User's manual for Child Occupational Self Assessment (COSA). UIC.

Keller, J. & Kielhofner, G. 2005. Psychometric characteristics of the Child Occupational Self-Assessment, COSA, Part Two: Refining the psychometric properties. Scandinavian Journal of Occupational Therapy. Viitattu 15.7.2022. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16457088/>

Kielhofner, G. 2008. Model of Human Occupation: Theory and Application. Fourth Edition. Philadelphia, USA: Lippincott Williams & Wilkins.

Kielhofner, G., Kramer & Smith, E. 2010. Validity Evidence for the Child Occupational Self Assessment. American Journal of Occupational Therapy. Viitattu 15.7.2022. <https://research-aota.org.ezproxy.jamk.fi:2443/ajot/article-abstract/64/4/621/5420/Validity-Evidence-for-the-Child-Occupational-Self?redirectedFrom=fulltext>

- King, G. A., Law, M., King, S., Hurley, P., Hanna, S., Kertoy, M. & Rosenbaum, P. 2007. Measuring children's participation in recreation and leisure activities: construct validation of the CAPE and PAC. *Child: care, health & development*. 33:1, 28-39. Viitattu 28.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_pubmed\\_primary\\_17181750](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_pubmed_primary_17181750)
- King, G., Law, M., King, S., Hurley, P., Hanna, S., Kertoy, M., Rosenbaum, P. & Young, N. 2004. Children's Assessment of Participation and Enjoyment (CAPE) and Preferences for Activities of Children (PAC). Harcourt Assessment, Inc.: San Antonio, TX, USA. Viitattu 11.9.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_pubmed\\_primary\\_17181750](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_pubmed_primary_17181750)
- Lander, N., Morgan, P. J., Salmon, J., Logan, S. W. & Barnett, L. M. 2017. The reliability and validity of an authentic motor skill assessment tool for early adolescent girls in an Australian school setting. *Journal of science and medicine in sport*. 20:6, 590-594. Viitattu 18.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_1862938245](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_1862938245)
- Lapsen kasvu ja kehitys. 2021. Mannerheimin lastensuojeluliitto. Viitattu. 12.8.2022. <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/>
- Longo, E., Badia, M., Orgaz, B. & Verdugo, M.A. 2012. Cross-cultural validation of the Children's Assessment of Participation and Enjoyment (CAPE) in Spain. *Child: care, health & development*. 40:2, 231-241. Viitattu 22.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_1550984723](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_1550984723)
- Measures of Children's Participation and Enjoyment: CAPE & PAC. N.d. CanChild. Viitattu 7.4.2022. <https://www.canchild.ca/en/resources/43-measures-of-children-s-participation-and-enjoyment-cape-pac>
- Movement Assessment Battery for Children - Second Edition. N.d. Pearson -nettikauppa. Viitattu 18.4.2022. <https://www.pearsonclinical.co.uk/store/ukassessments/en/Store/Professional-Assessments/Motor-Sensory/Movement-Assessment-Battery-for-Children---Second-Edition/p/P100009221.html>
- Nuorten mielenterveyden häiriöiden kasvu on hätähuuto yhteiskunnan muutoksesta. 2020. Tampereen yliopistollinen sairaala TAYS. Viitattu 18.4.2022. [https://www.tays.fi/fi-FI/Nuorten\\_mielenterveyden\\_hairioiden\\_kasvu\(102911\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Nuorten_mielenterveyden_hairioiden_kasvu(102911))
- Nyholm, P. & Penttinen, N. 2009. Cp-vammaisten lasten vapaa-ajan vietto ja toiveet. *Opinnäytetyö AMK*. Viitattu 27.4.2022. [https://janet.finna.fi/Record/theseus\\_jamk.10024\\_6679](https://janet.finna.fi/Record/theseus_jamk.10024_6679)
- O'Connor, D., Lynch H. & Boyle, B. 2021. A qualitative study of child participation in decision-making: Exploring rights-based approaches in pediatric occupational therapy. *PloS one*, 16:12. Viitattu 10.8.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_plos\\_journals\\_2610895679](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_plos_journals_2610895679)
- Potvin, M. C., Snider, L., Prelock, P., Kehayia, E. & Wood-Dauphinee, S. 2013. Children's assessment of participation and enjoyment/preference for activities of children: psychometric properties in a population with high-functioning autism. *The American journal of occupational therapy*. 67:2, 209-217. Viitattu 28.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_1347818928](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_1347818928)

Reliabiliteetti. N.d. Tilastokeskus. Tilastokeskuksen verkkosivut. Viitattu 5.4.2022  
<https://www.stat.fi/meta/kas/reliabiliteetti.html>

Scope N.d. MOHO-web. Viitattu 29.4.2022. <https://moho-irm.uic.edu/productDetails.aspx?aid=9>

Self-reported Experiences of Activity Settings (SEAS). N.d. Viitattu 9.8.2022. <https://hollandbloor-view.flintbox.com/technologies/d2c97ed6-17de-497f-a881-fbb31f1481ac>

Seppänen, T. 2009. Lapsen lyhyt toiminnallinen profiili (SCOPE) - Esittely ja pienimuotoinen ko-keilu. Opinnäytetyö (AMK). Metropolia Ammattikorkeakoulu. Viitattu 29.6.2022.  
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200905213060>

Shemeikka-Oubella, J. 2007. Lasten toimintamahdollisuuksien itsearviointi COSA versio 2.1. Helsinki: Stadia Helsingin ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.5.2022 [https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/29219/stadia\\_1166017787\\_5.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/29219/stadia_1166017787_5.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämissessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere university press. Viitattu 11.9.2022.  
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-44-7732-4>

Toimintaterapia n.d. Toimintaterapeuttiliitto. Viitattu 10.8.2022 <https://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/toimintaterapia/>

Toimintaterapianimikkeistö. 2017. Toim. Savolainen, T. & Aralinna, V. Kuntaliitto. Helsinki. Viitattu 19.7.2022. <https://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/jasenille/jasenpalvelut/amatillinen-materiaali/>

Validiteetti. N.d. Tilastokeskus. Viitattu 5.4.2022 <https://www.stat.fi/meta/kas/validiteetti.html>

Valkeinen, H., Anttila, H. & Paltamaa, J. 2014. Opas toimintakyvyn mittarin arviointiin TOIMIA-verkostossa 1.0. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. PDF-tiedosto Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen TOIMIA-tietokannan verkkosivuilla. Viitattu 26.4.2022 <https://thl.fi/fi/web/toimintakyky/etusivu/toimia-tietokanta/opas-toimintakykymittareiden-arviointiin>

## Liitteet

### Liite 1. Arviointimenetelmäkatsaus - kolme arviointimenetelmää: CAPE, COSA ja SCOPE

## Arviointimenetelmäkatsaus - kolme arviointimenetelmää

-CAPE, COSA ja SCOPE



Venla Kiviniemi & Miguel Peltomaa

2.8.2022

## Sisältö

<b>1. Keskeisiä käsitteitä .....</b>	<b>2</b>
Validiteetti .....	3
Rakennevaliditeetti .....	3
Rinnakkaisvaliditeetti .....	3
Reliabiliteetti .....	3
Transaktionaalinen toiminnan malli .....	3
Bottom-Up lähestymistapa .....	4
True Top-Down lähestymistapa .....	4
Bottom-Up, True Top-Down ja Top-to-Bottom-Up .....	5
Lähteet .....	6
<b>2. CAPE - Children's assessment of participation and enjoyment.....</b>	<b>6</b>
Menetelmän sisältö .....	7
Menetelmän käytettävyys .....	9
Menetelmän luotettavuus .....	11
Lähteet .....	11
<b>3. COSA - child occupational self assessment .....</b>	<b>13</b>
Menetelmän sisältö .....	13
Menetelmän käytettävyys .....	14
Menetelmän luotettavuus .....	16
Lähteet .....	17
<b>4. SCOPE - The Short Child Occupational Profile .....</b>	<b>19</b>
Menetelmän sisältö .....	19
Menetelmän käytettävyys .....	20
Menetelmän luotettavuus .....	21
Lähteet .....	21

## 1. Keskeisiä käsitteitä

### Validiteetti

Tilastokeskus (n.d) ja Anttila, Paltamaa ja Valkeinen (2014) määrittelevät validiteetin olevan sitä, miten hyvin tutkimuksessa käytetty mittausmenetelmä tai mittari vastaa juuri sen ilmiön ja konstruktion mittausta, jota tutkimuksessa on tarkoitus varsinaisesti mitata.

### Rakennevaliditeetti

Rakennevaliditeetti tarkoittaa sitä, missä määrin tulokset ovat johdonmukaisia mitattavan konstruktion kanssa. Esimerkiksi rakennevaliditeettia tarvitaan, kun mitattavalle asialle ei ole olemassa selkeitä yhdenmukaisia kriteereitä tai mittaria. Näitä ovat esimerkiksi kipu tai elämänlaatu. Tällaisissa tilanteissa tarvitaan teoria mitattavana olevasta konstruktiosta ja tutkitaan, että missä määrin mittari on yhtenevä tämän teorian kanssa. (Anttila ym. 2014, 10.)

### Rinnakkaisvaliditeetti

Rinnakkaisvaliditeetti eli yhtäpitävyys- tai samanaikaisvaliditeetti mittaa sitä, että kuinka paljon mittarin tulokset ovat yhteneväisiä toisen mittarin kanssa, joka mittaa samaa ilmiötä. (Anttila ym. 2014, 12.)

### Reliabiliteetti

Reliabiliteetti kertoo sen, miten luotettavasti ja toistettavasti käytössä oleva mittaus- tai tutkimusmenetelmä mittaa haluttua ilmiötä (Anttila ym. 2014, 15). Tilastokeskus (n.d) määrittelee myös reliabiliteetin ilmaisevan käytettävän mittarin luotettavuutta ja toistettavuutta silloin, kun sillä mitataan haluttua tiettyä konstruktiota (Tilastokeskus n.d).

### Transaktionaalinen toiminnan malli

Transaktionaalinen malli on holistinen näkökulma, joka muistuttaa terapeutia siitä, että ihmistä ei voi erottaa toimijana tilannekohtaisista konteksteista tai yksilön menneisyydestä, nykyisyydestä tai tulevaisuudesta. Transaktionaalinen tuominnan malli huomioi sosiokulttuurisen ja geopolittisen näkökulman sekä huomioi myös ympäristön tuomat erinäiset vaikutukset yksilön toiminnalliseen suoriutumiseen. Transaktionaalisessa

toiminnan mallissa kaikkien elementtien katsotaan vaikuttavan toisiinsa ja täten myös kokonaiskuvaan. (Fisher & Marterella 2019, 16-17.)

### Bottom-Up lähestymistapa

Bottom-up lähestymistapa tyypillisesti keskittyy kehontoimintoihin ja fyysisten ympäristötekijöiden arvioimiseen. Bottom-up lähestymistavassa usein ajatellaankin, että kehontoiminnot/fyysinen ympäristö ja niissä olevat mahdolliset puutteet tai rajoitteet ovat pääasiallisena syynä asiakkaan heikentyneelle toiminnalliselle suoriutumiselle. (Fisher ym. 2019, 34-36.)

Bottom-up menetelmässä terapeutit arvioivat erilaisia taustalla olevia kehontoimintoja kuten esimerkiksi muistia, vahvuutta, liikeratojen laajuutta, sensorista prosessointia ja niiden mahdollista vaikutusta asiakkaan toiminnalliseen suoriutumiseen. Bottom-up lähestymistapaa käytettäessä toimintaterapeutti usein käyttää tehtäväanalyysijä, joissa on tavoitteena tunnistaa taustalla olevat kehontoiminnot ja niissä olevat puutteet. Lisäksi tehtäväpohjaisissa analyyseissä pyritään tunnistamaan fyysiset ympäristötekijät, jotka saattavat vaikeuttaa tai häiritä asiakkaan toiminnallista suoriutumista. Perinteiset tehtäväanalyysit ovat aina irrallisia asiakkaan omasta arkiympäristöstä sillä ne perustuvat ainoastaan yksittäisen toiminnallisen tehtävän havainnoimiseen. (Fisher ym. 2019, 34-36.)

### True Top-Down lähestymistapa

Kun toimintaterapeutti käyttää true top-down lähestymistapaa niin terapeutti kerää tietoa, jota tarvitaan asiakkaan itsensä sanoittamien toiminnallisten vahvuuksien ja hänen esille tuomien huolien ymmärtämisessä. Lisäksi tilannekohtaisten ja transaktionaalisten elementtien vaikutuksen ymmärtäminen toiminnassa on tärkeää. (Fisher ym. 2019, 40-43.)

True top-down lähestymistavassa terapeutti ja asiakas määrittelee yhdessä aluksi ne toiminnot, jotka ovat asiakkaalle itselleen tärkeitä. Kun asiakas ja terapeutti ovat määritelleet asiakkaalle tärkeät toiminnot terapeutti havainnoi asiakkaan suorittamia toimintoja, jotka asiakas on itse määritellyt tärkeäksi sekä arvioi asiakkaan toiminnallista suoriutumista toiminnan analyysin avulla. Tässä samassa yhteydessä terapeutin tehtävänä on myös pohtia ja määrittellä se, että kuinka tilannekohtaiset elementit ja itse toiminnalliset elementit ovat transaktionaalisesti vaikuttamassa asiakkaan toiminnalliseen suoriutumiseen ja osallisuuden kokemiseen. Se, että voidaan aidosti ymmärtää asiakkaan

arjessa olevien tilannekohtaisten elementtien ja toiminnallisten elementtien transaktionaalisuus ja niiden vaikutus asiakkaan toiminnalliseen suoriutumiseen voi vaatia lisäarviointikertoja. Terapeutti toteuttaa myös asiakkaan arviointia, jossa hän keskittyy kehontoimintoihin, ympäristökijöihin tai muihin elementteihin, jotka saattaisivat selkeästi vaikuttaa asiakkaan toiminnalliseen suoriutumiseen. (Fisher ym. 2019, 40-43.)

### Bottom-Up, True Top-Down ja Top-to-Bottom-Up

Kun vertaillaan Bottom-Up ja True Top-Down lähestymistapojen eroavaisuuksia voidaan havaita, että Bottom-Up lähestymistapa on hyvin terapeutikeskeinen ja tavoitteet asetetaan kuntoutusprosessissa usein tämän lähestymistavan avulla katsottuna ulkoapäin, mikäli ajatellaan asiakkaan päivittäistä arkea ja ympäristöä, jossa hän elää.

Bottom-up lähestymistavassa toiminnan transaktionaalinen malli jää vahvasti takaa-alalle eikä sen vaikutusta toiminnalliseen suoriutumiseen huomioida niin vahvasti. Tällöin useasti kuntoutus keskittyy tietyn kehontoiminnan kuntouttamiseen tai vaihtoehtoisesti ympäristön mukauttamiseen ajatellen asiakkaan toiminnallisen suoriutumisen parantamista. (Fisher ym. 2019, 34-36.)

Pääero puolestaan true top-down lähestymistavan ja muiden lähestymistapojen välillä on se, että toimintaterapeutti arvioi true top-down lähestymistavassa nimenomaan asiakkaan tämänhetkistä toiminnallista suoriutumista. True top-down lähestymistapa takaa sen, että toimintaterapiaprosessi on toimintakeskeinen, sillä terapeutti havainnoi ja arvioi asiakkaan toiminnan laatua hänen omassa elinympäristössään. OTIP-mallin yhteydessä monesti käytettävä transaktionaalinen perspektiivi tulee asiakkaan toimintaa havainnoidessa -ja sen laatua arvioidessa mukaan vahvasti. True top-down lähestymistavassa terapeutti ja asiakas määrittelee yhdessä aluksi ne toiminnot, jotka ovat asiakkaalle itselleen tärkeitä. (Fisher ym. 2019, 40-43.)

Kun asiakas osallistuu kuntoutuksen kannalta tärkeiden toimintojen määrittelyyn, kuntoutusprosessi on aidosti asiakaslähtöinen. Asiakkaan osallistaminen on tärkeää, sillä asiakkaalle itselleen tärkeisiin toimintoihin keskittyminen kuntoutusprosessissa - ja sen onnistuessa - lisää huomattavasti asiakkaan tyytyväisyyttä toiminnoissa suoriutumisessa sekä osallisuuden

tunnetta yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Tällöin kuntoutus on aidosti vaikuttava tarkasteltaessa asiakkaan elämänlaadun paranemista kuntoutuksen myötä.

Bottom-up ja True Top-Down lähestymistapojen lisäksi on olemassa vielä näiden lähestymistapojen välimuoto Top-to-Bottom up jota kutsutaan yleisemmin Top-Down -lähestymistavaksi. Top-to-Bottom-Up -lähestymistavassa terapeutti kerää asiakkaastaan tietoa havainnoimalla ja asiakkaan itsearviointien kautta, mutta terapeutti olettaa asiakkaiden toiminnallisten haasteiden juontavan juurensa lopulta taustalla oleviin kehon toimintoihin tai ympäristötekijöihin. (Fisher ym. 2019, 38-39.) Huomattavaa on, että tässä lähestymistavassa ympäristötekijöiden ei oleteta olevan lähtökohtaisesti pelkästään fyysisiä. Kuitenkin laajempi transaktionaalisten elementtien tarkastelu jää tässä lähestymistavassa lähes olemattomaksi. (Fisher ym. 2019, 34-36.) Tämä luonnollisesti vaikuttaa myös lopulta asiakkaan kuntoutuksen suuntaan ja näin ollen kuntoutuksen vaikuttavuuteen ja opitun siirtämisessä asiakkaan omaan arkiympäristöön.

#### Lähteet

Anttila, H., Paltamaa, J. & Valkeinen, H. 2014. Opas toimintakyvyn mittarin arviointiin TOIMIA-verkostossa 1.0. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen TOIMIA-tietokannan verkkosivuilla. Viitattu 26.4.2022.

[https://thl.fi/documents/974257/1449823/Mittariopas\\_VALMIS\\_090614+%282%29.pdf/b53595b9-15b8-4fa3-8765-23cd9221de8f](https://thl.fi/documents/974257/1449823/Mittariopas_VALMIS_090614+%282%29.pdf/b53595b9-15b8-4fa3-8765-23cd9221de8f)

Fisher, A. G. & Marterella, A. 2019. Powerful practice: A model for authentic occupational therapy. Fort Collins, Colorado: Center for Innovative OT Solutions.

Tilastokeskus n.d. Validiteetti. Tilastokeskuksen verkkosivut. Viitattu 5.4.2022 <https://www.stat.fi/meta/kas/validiteetti.html>

## 2. CAPE - Children's assessment of participation and enjoyment

### Menetelmän sisältö

CAPE on 6-21 -vuotiaille lapsille ja nuorille suunnattu osallistumista mittaava arviointimenetelmä (Measures of Children's Participation and Enjoyment N.d.), jonka avulla voi tarkastella myös asiakkaan osallisuutta ja toimintaan sitoutumista (Children's Assessment of Participation and Enjoyment and Preferences for Activities of Children N.d.). CAPE ei mittaa toimintataitoja. CAPE:lla voidaan mitata mahdollisesti myös lapsen motivaatiota. Esimerkiksi Brownin ja Thyerin (2020) mukaan lapsen nauttiminen aktiviteetista voi tarkoittaa lapsen korkeampaa motivaatiota aktiviteettiin. (Brown & Thyer 2020, 351, 359.) Tätä väitettä tukee myös osallisuuden teoriapohja ja näiden käsitteiden limittäisyys. Longon, Badian, Orgazin ja Verdugon (2012, 238) mukaan CAPE:lla voi mitata osallistumisen lisäksi elämänlaatua. CAPE on itsearviointimenetelmä ja sen voi täyttää joko lapsi itse tai toimintaterapeutin kanssa yhdessä (Brown & Thyer 2020, 351).

CAPE:n viisi osa-aluetta ovat:

- onko asiakas osallistunut aktiviteettiin viimeisen neljän kuukauden aikana,
- kuinka usein,
- kenen kanssa ja
- missä aktiviteettiin on osallistunut, sekä
- kuinka paljon asiakas nauttii kyseisestä aktiviteetista.

Nimettyjä aktiviteetteja on 55 kappaletta (Measures of Children's Participation and Enjoyment N.d.), jotka on jaettu viiteen alakategoriaan:

- vapaa-aika,
- liikunnalliset,
- sosiaaliset,
- taidolliset ja
- itsensä kehittämisen aktiviteetit

(Children's Assessment of Participation ... N.d.; ks. suomennos Nyholm & Penttinen 2009). CAPE:n aktiviteetteja on mm. alakategorian "harrastukset, askartelu (crafts) ja pelit" alla "palapelit, lautapelit ja korttipelit", "askartelu,

piirtäminen ja värittäminen”, ”asioiden keräily” ja ”tietokone- ja videopelejen pelaaminen”. (CAPE PAC Assessment. 2019.) Aktiviteetti ”hampaiden pesu” (CAPE PAC Assessment. 2019.) ja ”laskuvarjohyppäminen” (¿Cómo evaluar la participación... N.d.) toimii harjoittelukysymyksinä CAPE:ssa. Tarkempia CAPE:n aktiviteetiekuvia emme löytäneet. Toisaalta CAPE:een voi myös lisätä omia aktiviteetteja.


CAPE:n mukana tulee aina myös PAC-menetelmä (the Preferences for Activities of Children), joka mittaa kolmiportaisella asteikolla sitä, haluaisiko asiakas kokeilla kyseistä aktiviteettia vai ei (ks. esim. Children’s Assessment of Participation ... N.d.; Measures of Children’s Participation and Enjoyment N.d.).

**1 Palapelit**

Oletko rakentanut palapelejä viimeisen neljän kuukauden aikana?

En (mene kohtaan 2)

Kyllä (vastaa alla oleviin kysymyksiin)



Kuinka usein?

1 kerran 4 kuukaudessa   2 kertaa 4 kuukaudessa   1 kerran kuukaudessa   2-3 kertaa kuukaudessa   1 kerran viikossa   2-3 kertaa viikossa   vähintään kerran päivässä

Rakennatko palapelejä useimmiten ...


1. yksin   4. kavereiden kanssa  
2. perheen kanssa   5. muiden kanssa

Missä rakennat useimmiten palapelejä?

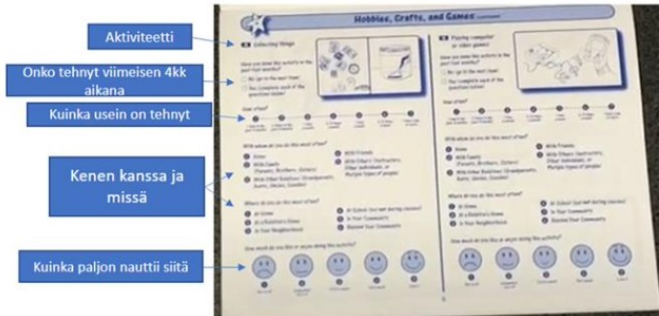
1. Kotona   4. Koulussa (oppituntien ulkopuolella)  
2. Sukulaisten luona   5. Asuinalueella  
3. Kodin ympäristössä   6. Asuinalueesi ulkopuolella

Kuinka paljon pidät palapelien rakentamisesta?

En   Vähän   Melko   Paljon   Erittäin paljon



KUVA 1. LOMA-lomakkeen kysymyskohta 1

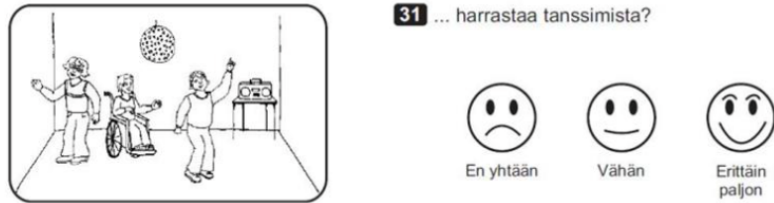


Kuvio 1 Kuva CAPE:n yhdestä sivusta. Alkuperäinen CAPE. (CAPE PAC assessment 2019.)



Kuvio 1 Kuva PAC:in puolikkaasta sivusta. Alkuperäinen PAC. (CAPE PAC assessment 2019.)

Jos voisit tehdä ihan mitä tahansa maailmassa, haluaisitko ...



KUVA 2. LTT-lomakkeen kysymyskohta 31

*Kuvia 1 Kuva PAC:in suomenntetusta versiosta LTT:stä.*

### Menetelmän käytettävyys

Aikaa CAPE:n täyttämiseen menee noin 30–45 minuuttia, jonka lisäksi vielä 15–20 minuuttia, jos toimintaterapeutti haluaa käyttää PAC:ia CAPE:n lisäksi. (Measures of Children's Participation and Enjoyment N.d.) CAPE:a ja PAC:ia voi käyttää joko yhdessä tai erikseen (ks. Children's Assessment of Participation ... N.d.). CAPE:n ja PAC:in tuloksia arvioidaan kolmella pisteytyksen osa-alueella: yhteispisteet kaikista osa-alueista, pisteytykset "virallisille" ja "epävirallisille" (eng. formal and informal activities, ks. suom. Nyholm & Penttinen 2009.) aktiviteeteille ja arvoasteikot viidelle aktiviteettien alakategorialle (vapaa-aika, liikunnalliset, sosiaaliset, taidolliset ja itsensä kehittämisen aktiviteetit) (Measures of Children's Participation and Enjoyment N.d.; Brown & Thyer 2020, 351). Nyholmin ja Penttisen (2009) mukaan "viralliset aktiviteetit" (eng. formal activities) sisältävät ohjausta, sääntöjä tai tavoitteita, joita on noudatettava. "Epäviralliset aktiviteetit" taas eivät juurikaan sisällä ohjausta tai suunnittelua, ja ovat lapsen itsensä spontaanisti aloittamia. (Nyholm & Penttinen 2009, 26.)

Nyholm ja Penttinen (2009) ovat käyttäneet CAPE:a ja PAC:ia opinnäytetyössään, ja he kertovat CAPE:n ja PAC:in täyttämiseen kuluvan niiltä 1–3lk. oppilailta, joilla ei ole suurempia toimintakyvyn rajoitteita, kustantajankin arvioiman lomakkeiden täyttämisaian, eli CAPE:ssa 45 minuuttia ja PAC:issa noin 20 minuuttia. Nyholm ja Penttinen huomasivat myös, että CAPE:ssa oleva "oletko tehnyt tätä aktiviteettia viimeisen 4 kuukauden aikana" -kohta, ei ota huomioon aktiviteettien riippuvuutta

vuodenajasta. Lisäksi Nyholm ja Penttinen huomasivat, että vaikka aktiviteettikuvat voivat toimia apuna, ne voivat myös sekoittaa lasta: "keräily" -aktiviteetin kuvassa näkyy postimerkkejä, joka ohjaa lasta ajattelemaan nimenomaan postimerkkien keräilyä, eikä minkä tahansa asian keräilyä. (Nyholm & Penttinen 2009, 25-26, 28.) Ks. lisätietoa tarvittaessa Nyholm & Penttinen 2009, s. 23-30.

Lisäksi Potvinin, Sniderin, Prelockin, Kehayian & Wood-Dauphineen (2013) mukaan 7-13-vuotiaat autismikirjon diagnoosin saaneet lapset eivät juurikaan keksineet omia aktiviteetteja jo CAPE:n olemassa olevien 55:n aktiviteetin lisäksi. Kingin, Lawin, Kingin, Hurleyn, Hannan, Kertoyn & Rosenbaumin (2007) mukaan CAPE:ssa on hyvänä puolena myös se, että se mittaa aidosti sitä, mitä lapsi tekee, eikä hänen kykyjään tai osallistumiseen tarvittavan avustuksen määrää. Osallistumisen mittaamisen lisäksi CAPE:lla voidaan arvioida tukitoimien, kuten taitoihin, osallistumismahdollisuuksiin ja avuntarpeeseen kohdistuvien interventioiden vaikuttavuutta (King ym. 2007, 37).

CAPE on käännetty virallisesti ainakin espanjaksi, saksaksi, hollanniksi, norjaksi ja portugaliksi (ks. esim. Longo, Badia, Orgaz & Verdugo 2012; Bult, Verschuren, Gorter, Jongmans, Piškur & Ketelaar 2010). Käännösten määrästä voisi päätellä, että CAPE on suosittu menetelmä kuntoutuksen ammattilaisten keskuudessa. Lisäksi CAPE ja PAC on suomennettu projektissa "Liiku, opi, osallistu" (2007-2011) (ks. Nyholm & Penttinen 2009; Asunta, Mälkönen, Viholainen, Ahonen & Rintala 2014). Suomennosta ei ole julkaistu, mutta projektin keskeisen henkilön Helena Viholaisen mukaan saattaisi olla mahdollista saada suomennos käyttöön, jos aiheesta saadaan sopimus arviointimenetelmien kustantajan Pearsonin (ks. Children's Assessment of Participation... N.d.) ja Harcourt Assessment Inc:in (ks. Measures of Children's Participation... N.d.) kanssa aikaiseksi. Lisäksi tähän tarvitaan CP-vammaliiton hyväksyntä. Suomennoksien nimet ovat LOMA (Lasten osallistumisen ja mieltymysten arviointilomake eli eng. CAPE) ja LTT (Lasten toimintatoiveet eli eng. PAC).

CAPE:n voi ostaa Pearsonin -verkkosivuilta hintaan 241 kanadan dollaria. Pakettiin kuuluu manuaali, 25 kpl lomakkeita (record forms), 25 kpl pisteytyslomaketta ja 67 aktiviteettikorttia, kaikki fyysisinä kappaleina. Manuaalin ja lomakkeet voi ostaa myös erikseen. (Children's Assessment of Participation... N.d.)

## Menetelmän luotettavuus

CAPE:n luotettavuutta ja käytettävyyttä on tutkittu paljon CP-vammaisten lasten osallisuuden arvioinnin osalta. Lisäksi luotettavuuden tutkimusta CAPE:sta on tehty myös esimerkiksi niiden lasten kohdalla, joilla on autismikirjon diagnoosi (ks. esim. Potvin, Snider, Kehayia ja Wood-Dauphinee 2013). Sekä Potvinin ja muiden (2013) mukaan kuin Kingin ja muiden (2007, 35-36) mukaan CAPE:n reliabiliteetti on hyvä. CAPE:n luotettavuutta on tutkittu muun muassa rinnakkaisvaliditeetin kautta. Tutkimuksessa verrattiin CAPE:a ja CLASS:ia (Children's Leisure Assessment Scale) toisiinsa, ja näiden kahden menetelmän sisällöt olivat keskenään samankaltaiset - eli mittaavat samaa asiaa. Brownin ja Thyerin (2020, 352) rakenne reliabiliteetti on hyvä ja sitä tukee pisteytyksen tuloksien ja lapsen, perheen ja ympäristön muuttujien korrelointi. Brown ja Thyer (2020) kuitenkin kaipaivat lisää näyttöä CAPE:n luotettavuudesta. (Brown & Thyer 2020.) Toisaalta Potvin ja muut (2013) ajattelevat, että CAPE:n luotettavuutta on psykometrisiä ominaisuuksia - myös luotettavuutta - on tutkittu tarpeeksi niiden lasten osalta, joilla on motorisia toimintakyvyn ongelmia.

## Lähteet

- Asunta, P., Mälkönen, I., Viholainen, H., Ahonen, T. & Rintala, P. 2014. Miten voimme tunnistaa lapset, joilla on motorisen oppimisen vaikeuksia, ja tukea heitä kouluympäristössä? NMI-bulletin. 24:4. Niilo Mäki -säätio. Viitattu 27.4.2022. [https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2015/01/Asunta\\_4\\_2014\\_taitto.pdf](https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2015/01/Asunta_4_2014_taitto.pdf)
- Bult, M. K., Verschuren, O., Gorter, J. W., Jongmans, M. J., Piškur, B. & Ketelaar, M. 2010. Clinical rehabilitation. 24:9, 843-853. Viitattu 27.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_758109337](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_758109337)
- Brown, T. & Thyer, L. 2020. The convergent validity of the Children's Leisure Assessment Scale (CLASS) and Children's Assessment of Participation and Enjoyment and Preferences for Activities of Children (CAPE/PAC). Scandinavian journal of occupational therapy. 27:5, 349-363. Viitattu 28.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_2303740730](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_2303740730)
- CAPE PAC Assessment. 2019. Harjoitustehtävävideo. Youtube. Viitattu 7.4.2022. <https://www.youtube.com/watch?v=91E4m8XyrYw>
- Children's Assessment of Participation and Enjoyment and Preferences for Activities of Children N.d. Pearson -verkkokauppa. Viitattu 7.4.2022.

<https://www.pearsonclinical.ca/store/caassessments/en/Store/Professional-Assessments/Behavior/Interventions/Children%27s-Assessment-of-Participation-and-Enjoyment-and-Preferences-for-Activities-of-Children/p/P100008112.html?tab=product-details>

¿Cómo evaluar la participación y el disfrute de los niños y sus preferencias de actividades? N.d. Actividades UCEN. Youtube. Viitattu 29.4.2022.  
<https://www.youtube.com/watch?v=OeID3HPQQ7A>

King, G. A., Law, M., King, S., Hurley, P., Hanna, S., Kertoy, M. & Rosenbaum, P. 2007. Measuring children's participation in recreation and leisure activities: construct validation of the CAPE and PAC. *Child: care, health & development*. 33:1, 28-39. Viitattu 28.4.2022.  
[https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_pubmed\\_primary\\_17181750](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_pubmed_primary_17181750)

Longo, E., Badia, M., Orgaz, B. & Verdugo, M.A. 2012. Cross-cultural validation of the Children's Assessment of Participation and Enjoyment (CAPE) in Spain. *Child: care, health & development*. 40 :2, 231-241. Viitattu 22.4.2022.  
[https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_1550984723](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_1550984723)

Measures of Children's Participation and Enjoyment: CAPE & PAC. N.d. CanChild. Viitattu 7.4.2022. <https://www.canchild.ca/en/resources/43-measures-of-children-s-participation-and-enjoyment-cape-pac>

Nyholm, P. & Penttinen, N. 2009. Cp-vammaisten lasten vapaa-ajan vietto ja toiveet. *Opinnäytetyö AMK*. Viitattu 27.4.2022.  
[https://janet.finna.fi/Record/theseus\\_jamk.10024\\_6679](https://janet.finna.fi/Record/theseus_jamk.10024_6679)

Potvin, M. C., Snider, L., Prelock, P., Kehayia, E. & Wood-Dauphinee, S. 2013. Children's assessment of participation and enjoyment/preference for activities of children: psychometric properties in a population with high-functioning autism. *The American journal of occupational therapy*. 67:2, 209-217. Viitattu 28.4.2022.  
[https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_1347818928](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_1347818928)

### 3. COSA - child occupational self assessment

#### Menetelmän sisältö

Child occupational self assessment (COSA) on asiakaslähtöinen arviointimenetelmä, jonka avulla voidaan yhdessä lapsen tai nuoren kanssa havaita hänen toiminnallista pätevyyttään sekä päivittäisten toimintojen merkitystä lapselle tai nuorelle itselleen. Arviointimenetelmä auttaa myös hahmottamaan laajemmin asiakkaan toiminnallista identiteettiä. COSA on suunnattu 8-17 vuotiaille lapsille ja nuorille. COSA soveltuu arviointimenetelmänä hyvin laajalle asiakasryhmälle eikä se ole esimerkiksi diagnoosisidonnainen. (Basu, Federico, Keller, Kafkes & Kielhofner 2005, 2-6.)

Arviointimenetelmä sisältää useita toteamuksia koskien asiakkaan päivittäistä toiminnallista osallisuutta, joiden totuudenmukaisuutta asiakas arvioi oman elämänsä kohdalla. Menetelmän ollessa itsearviointiin perustuva se mahdollistaa asiakkaan oman käsityksen dokumentoinnin hänen kokemuksestaan omasta toiminnallisesta pätevyydestään ja hänen itselle tärkeiksi mieltämistään arvoista. Arviointimenetelmän kautta asiakkaan on mahdollista ilmaista näkemyksiään toiminnalliseen pätevyyteen liittyvistä vahvuuksistaan ja huolistaan. (Keller, Kafkes, Basu, Federico & Kielhofner 2005/2006, 2.)

COSA pohjautuu inhimillisen toiminnan malliin (MOHO) (Kielhofner 2008: 246-248). Keskiössä on ihmisen inhimillinen toiminta, sekä tapa nähdä asiakas kokonaisvaltaisesti sen sijaan, että asiakas nähtäisiin vain hänen diagnoosinsa kautta. Kun terapeutti käyttää oman työskentelynsä pohjana inhimillisen toiminnan mallia, asiakas nähdään tällöin yksilönä, jolla on yksilöllinen elämäntilanne ja omat arvot sekä näkemykset eri asioista. Inhimillisen toiminnan malli pyrkii selittämään yksilön osallistumista ja mukautumista oman elämän toimintoihin. Inhimillisen toiminnan mallin alla olevien käsitteiden avulla on mahdollista ymmärtää yksilön toimintaan motivoitumista, toimintojen jäsentymistä ja ajoittumista yksilön omassa elinympäristössä sekä arjessa, että ihmisen, toiminnan ja ympäristön niin sanottua transaktionaalista vaikutusta toisiinsa. (Kielhofner 2008, 1-3.)

## Menetelmän käytettävyys

Arviointimenetelmän käyttö on helppoa, sillä se sisältää selkeitä visuaalisia symboleita ja selkokieltä (Keller, Kafkes, Basu, Federico & Kielhofner 2005/2006, 2). COSAsta on olemassa kaksi versiota: kuvakortteja hyödyntävä versio - eli korttien lajittelu versio sekä perinteinen täytettävä itsearviointilomake. Terapeutin tehtäväksi jää arvioida, kumpaa versiota hän käyttää asiakkaansa kanssa.

Myself	I have a big problem doing this	I have a little problem doing this	I do this ok	I am really good at doing this	Not really important to me	Important to me	Really important to me	Most important of all to me
Get enough sleep	☹☹	☹	😊	😊😊	★	★★	★★★	★★★★
Have enough time to do things I like	☹☹	☹	😊	😊😊	★	★★	★★★	★★★★
Take care of my things	☹☹	☹	😊	😊😊	★	★★	★★★	★★★★
Get around from one place to another	☹☹	☹	😊	😊😊	★	★★	★★★	★★★★
Choose things that I want to do	☹☹	☹	😊	😊😊	★	★★	★★★	★★★★

COSA on kaikista käytettävien niiden asiakkaiden kanssa, jotka ovat 8-13-vuotiaita, joilla on riittävät taidot ja valmiudet suorittaa itsereflektiota, tehdä suunnitelmia sekä halu tehdä yhteistyötä terapeutin kanssa terapiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tässä on käytetty lähteenä Child occupation self assessment -arviointimenetelmän 2.1-versiota.

COSA:n käyttö asiakkaan kanssa edellyttää asiakkaalta hienomotorisia taitoja, kykyä ajatella abstraktisti sekä kykyä asiakkaalta kohdentaa huomio yksittäiseen tehtävään. COSA edellyttää myös tekijältään taitoa kertoa vahvuuksistaan ja mahdollisista halutuista kehittämisen kohteista. COSA on suunniteltu siten, että sen voi täyttää yhteistyössä terapeutin kanssa. On kuitenkin tärkeää, että asiakkaan arvio omasta elämäntilanteesta toisinnetaan

tarkasti, mikäli lomaketta käyttää joku muu, kuin arvioitava itse. (Keller, Kafkes, Basu, Federico & Kielhofner 2005/2006, 2.)

Lisäksi on tärkeää orientoida asiakas ennen arviointimenetelmän täyttämistä. Orientaatioissa on hyvä tutustuttaa asiakas COSA-menetelmän arviointilomakkeeseen ja sen kysymyksiin, lomakkeessa käytettäviin symboleihin sekä vastauskategorioihin. Asiakkaalle on tärkeää painottaa, että kaikkiin kysymyksiin ei ole pakollista vastata, mikäli lomakkeessa mainittu toiminta ei kosketa asiakkaan omaa arkiympäristöä. Lomaketta täyttäessä on hyvä muistuttaa asiakasta siitä, että oikeita/väriä vastauksia ei ole. Asiakkaalle voi myös tilanteen vaatiessa mainita, että kaikki eivät ole yhtä taitavia kaikessa, vaan on luonnollista suoriutua toisista toiminnoista paremmin, kuin toisista. Muihin ei siis kannata verrata. (Keller, Kafkes, Basu, Federico & Kielhofner 2005/2006, 7.)

Shemeikka-Oubella (2007) kartoitti opinnäytetyössään toimintaterapeuttien kokemuksia COSA-arviointimenetelmän (2.1) käytöstä. Opinnäytetyön yhteydessä tehdyn käyttökokeilun perusteella todettiin, että lähes kaikkien asiakkaiden kohdalla COSA antoi terapeutille terapiaprosessin suunnittelun kannalta merkityksellistä ja käytettävää tietoa. Tässä käyttökokeilussa COSA:n avulla saatiin asiakkaiden toimintamahdollisuuksista myös sellaista tietoa, jota itse arviointimenetelmä ei sisällöllisesti varsinaisesti arvioi. Myös COSA -menetelmän manuaali arvioitiin selkeäksi ja kattavaksi pois lukien manuaalin teoria- ja taustatieto-osuuden suppeus. Shemeikka-Oubella toteaa myös, että arviointimenetelmä mahdollisti asiakkaaseen paremman tutustumisen muuttaen terapian aidosti asiakaslähtöiseksi. (Shemeikka-Oubella, 2007, 40.)

Jotkut asiakkaista kokivat kuitenkin arviointimenetelmissä esitettävät kysymykset liian vaikeaksi, arviointimenetelmän täytön hyvin pitkäksi tai arviointiasteikon hahmottamisen vaikeaksi. Myös erityisesti lomakkeen ulkoasu koettiin paikoitellen melko tiiviiksi ja täten myös vaikealukuseksi. Lisäksi COSA:n arviointiasteikkojen pätevyyttä sekä suomenkielistä käännöstä olisi vielä syytä kehittää. (Shemeikka-Oubella, 2007, 41.)

On huomattava, että vaikka arviointimenetelmä antoi hyvin tietoa toimintamahdollisuuksista, käyttökokeiluun osallistuneet terapeutit kokivat joidenkin asiakkaiden kohdalla arviointimenetelmän antavan liian vähän muuta tietoa asiakkaasta. COSA ei siis välttämättä riitä yksinään asiakkaan

toimintamahdollisuuksien kartoitusvälineeksi vaan vaatii myös rinnalleen joitain muita kartoitus- ja arviointimenetelmiä. (Shemeikka-Oubella, 2007, 40.)

MOHO-webistä pystyy hankkimaan COSA:n 40 dollarin hintaan englanninkielisenä. Pakettiin kuuluu lomakkeiden lisäksi manuaali, ja aineistot ovat saatavissa sähköisinä (COSA N.d.) Lisenssi on käyttäjäkohtainen, mikä tarkoittaa sitä, että yksi toimintaterapeutti saa käyttää 40 dollarilla menetelmää omilla asiakkaillaan. Kaikki COSA:n materiaali on ladattavissa ja tulostettavissa ostoksen jälkeen. (MOHO - Frequently Asked Questions N.d.) Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, nykyinen Metropolia, on suomentanut COSA:n, mutta vaikuttaisi siltä, että tämä suomennus on ainoastaan opetuskäyttöön (Asteljoki & Pulli 2006, 15).

### Menetelmän luotettavuus

Kellerin ja Kielhofnerin (2005) tutkimuksen mukaan vaikuttaisi siltä, että COSA:lla on hyvä sisällöllinen -, rakenteellinen -, sekä aineistollinen pätevyys tutkittavan kohteen ja tutkimukseen osallistuneiden lasten soveltuvuuden arvioinnin perusteella. Todisteet ulkoisesta pätevyydestä olivat vaihtelevia, koska osallistuneiden lasten soveltuvuus ja toimenpiteet vaihtelivat muun muassa joidenkin demografisten muuttujien kanssa. Kokonaisuudessaan tulokset viittaavat siihen, että useimmat vastaukset tutkimukseen osallistuneilta henkilöiltä koskien toiminnallista pätevyyttä ja arjen merkityksellisiä toimintoja voidaan tulkita luotettavasti. (Keller & Kielhofner, 2005.)

Myös Kielhofnerin, Kramerin ja Smithin (2010) toteuttamassa tutkimuksessa todettiin COSA:lla olevan hyvä sisällöllinen ja rakenteellinen pätevyys sekä hyvä ja kattava aineisto, jossa 500 vammaista lasta vastasi COSA-lomakkeessa esitettyihin kysymyksiin. Tutkimustulokset ja niiden tiimoilta saatu aineisto viittaa siihen, että useimmat vastaukset koskien toiminnallista pätevyyttä ja arjen merkityksellisiä toimintoja tutkimukseen osallistuneilta lapsilta voidaan pitää luotettavina. (Kielhofner, Kramer & Smith 2010.)

COSA on arviointimenetelmänä varsin käytetty ja helppo. Myös tällä hetkellä saatavilla oleva tutkimusaineisto viittaa siihen, että menetelmä on luotettava ja sen toistettavuus on hyvä.

Lenny's COSA Ratings*		MRM Analysis: Importance Class 1 Item Hierarchy	
Rating Category	COSA Item	Item	Item Estimate (Error)**
Important to me	• Keep my body clean	Do things with my classmates	0.51 (.12)
	• Buy something myself	Buy something myself	0.47 (.11)
	• Get enough sleep	Get my chores done	0.41 (.11)
	• Ask my teacher questions		
	• Make others understand my ideas	Ask my teacher questions	0.26 (.11)
	• Calm myself down when I get upset	Make others understand my ideas	0.25 (.11)
	• Make my body do what I want it to do	Keep working on something even when it gets hard	0.21 (.11)
	• Use my hands to work with things	Think of ways to do things when I have a problem	0.14 (.11)
	• Finish what I am doing without getting tired too soon	Keep my mind on what I am doing	0.12 (.11)
	• Keep working on something even when it gets hard	Choose things that I want to do	0.10 (.11)
Very important to me	• Finish my work in class on time	Calm myself down when I am upset	0.06 (.11)
	• Follow classroom rules	Finish what I am doing without getting tired too soon	0.05 (.11)
	• Do things with my classmates	Have enough time to do things I like	0.04 (.11)
	• Do things with my friends	Finish my work in class on time	0.02 (.11)
	• Do things with my family	Get my homework done	-0.01 (.11)
	• Keep my mind on what I am doing	Follow classroom rules	-0.05 (.11)
	• Choose things that I want to do	Get around from one place to another	-0.08 (.11)
	• Have enough time to do things I like	Do things with my friends	-0.09 (.11)
	• Get my chores done	Take care of my things	-0.17 (.11)
	• Eat my meals without any help	Use my hands to work with things	-0.21 (.11)
Most important of all to me	• Take care of my things	Eat my meals without any help	-0.23 (.11)
	• Get around from one place to another	Make my body do what I want it to do	-0.27 (.11)
	• Get my homework done	Get enough sleep	-0.28 (.11)
	• Think of ways to do things when I have a problem	Dress myself	-0.31 (.11)
	• Dress myself	Keep my body clean	-0.39 (.11)
		Do things with my family	-0.56 (.11)

Figure 2. Lenny's COSA importance ratings compared with importance item hierarchy from Analysis 2: MRM, Importance Class 1.

## Lähteet

Asteljoki S., & Pulli, S.2006. Lasten toimintamahdollisuuksien itsearviointi COSA:n esittely ja suomentamisprosessi. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. Opinnäytetyö. Toimintaterapian koulutusohjelma. Viitattu 2.8.2022 [https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/29219/stadia\\_1166017787\\_5.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/29219/stadia_1166017787_5.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

COSA. N.d. MOHO-web. Viitattu 2.8.2022. <https://moho-irm.uic.edu/productDetails.aspx?aid=3>

Kielhofner, G., Kramer & Smith, E. 2010. Validity Evidence for the Child Occupational Self Assessment. Tutkimusartikkeli American Journal of Occupational Therapy -sivustolla. Viitattu 15.7.2022. <https://research-aota->

org.ezproxy.jamk.fi:2443/ajot/article-abstract/64/4/621/5420/Validity-Evidence-for-the-Child-Occupational-Self?redirectedFrom=fulltext

Keller, J., Kafkes, A., Basu, S., Federico, J. & Kielhofner, G. 2005/2006. A User's manual for Child Occupational Self Assessment (COSA). UIC.

Keller, J. & Kielhofner, G. 2005. Psychometric characteristics of the Child Occupational Self-Assessment, COSA, Part Two: Refining the psychometric properties. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*. Viitattu 15.7.2022. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16457088/>

Kielhofner, Gary 2008. *Model of Human Occupation: Theory and Application*. Fourth Edition. Philadelphia, USA: Lippincott Williams & Wilkins.

MOHO - Frequently Asked Questions N.d. MOHO-web. Viitattu 14.7.2022. <https://moho-irm.uic.edu/resources/faq.aspx>

Shemeikka-Oubella, J. 2007. *Lasten toimintamahdollisuuksien itsearviointi COSA version 2.1*. Helsinki: Stadia Helsingin ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.5.2022

[https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/29219/stadia\\_1166017787\\_5.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/29219/stadia_1166017787_5.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Törn, T. 2017. *COSA - kirjallisuuskatsaus arviointimenetelmän ominaisuuksista*. Helsinki: Metropolia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Toimintaterapeutti AMK. Toimintaterapian tutkinto-ohjelma. Viitattu 2.5.2022 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/124487/oppa.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

## 4. SCOPE - The Short Child Occupational Profile

### Menetelmän sisältö

SCOPE, eli the Short Child Occupational Profile, on tarkoitettu 0-21-vuotiaiden (Scope N.d.) - tai toisen lähteen mukaan 2-21 -vuotiaiden (Bowyer, Kramer, Kielhofner & Barbosa 2007, 69.) - lasten ja nuorten arviointimenetelmäksi. SCOPE on pääasiallisesti havainnointimenetelmä, mutta sitä voi käyttää myös muun muassa haastattelun avulla. (Scope N.d.) SCOPE:ssa ei ole standardoituja arvoja eri ikäryhmille, eikä asiakkaan pisteitä verrata "normiaineiston" pisteisiin (Bowyer, Lee, Kramer, Taylor & Kielhofner 2012, 26).

SCOPE koostuu 25 arvioitavasta kokonaisuudesta, jotka arvioidaan neliportaisella asteikolla. Asteikon avulla arvioidaan, miten asiakkaan toiminnan haasteet vaikuttavat osallistumiseen: estäen, rajoittaen, sallien vai edesauttaen. (Bowyer, Kramer, Kielhofner & Barbosa 2007, 69-71.) SCOPE:n osa-alueita ovat tahto (volition), tottumus (Habituation), sosiaaliset vuorovaikutustaidot, prosessitaidot, motoriset taidot ja ympäristö. (Bowyer, Kramer, Kielhofner & Barbosa 2007, 70.) Näistä tarkemmin SCOPE:n arvioimaan **tahtoon** kuuluvat tutkiminen, tyytyväisyys, mielenkiinnon kohteet ja haasteisiin vastaaminen. **Tottumukseen** kuuluvat päivittäiset toimet, siirtymisiin reagointi, rutiinit ja roolit. Arvioitavia **sosiaalisia taitoja** on SCOPE:ssa ei-kielellinen viestintä, suullinen ilmaisu, keskustelu, ja ihmissuhteet, kun taas **prosessitaidoista** arvioidaan esineiden käytön ymmärtämistä ja käyttämistä, ympäristöön orientoitumista sekä suunnittelu- ja päätöksenteko ja ongelmanratkaisutaitoja. **Motorisista taidoista** arvioidaan asentoa ja liikkuvuutta, koordinaatiota, voimaa ja vireystilaa. Lapsen **ympäristöä** arvioidaan tarkemmin osioiden fyysinen ympäristö, fyysiset resurssit, sosiaaliset ryhmät, toiminnalliset vaatimukset ja perherutiinit avulla. (Seppänen 2009, 14-17.)

SCOPE:n taustateorianä toimii MOHO - Model Of Human Occupation (ks. esim. Scope N.d.; Bowyer, Lee, Kramer, Taylor & Kielhofner 2012, 23). SCOPE:n taustalla on top-down:in mukainen ajattelutapa (Bowyer, Lee, Kramer, Taylor & Kielhofner, 2012, 23).



MOHO-webistä SCOPE:n saa hintaan 40 dollaria. Menetelmän saa käyttöön sähköisesti, ja lisenssi on käyttäjäkohtainen. Tämä tarkoittaa sitä, että yksi toimintaterapeutti saa käyttää 40 dollarilla menetelmää omilla asiakkaillaan. Kaikki SCOPE:n materiaali on ladattavissa ja tulostettavissa ostoksen jälkeen. (MOHO - Frequently Asked Questions N.d.) SCOPE:n käyttöön ei tarvitse koulutusta (Bowyer, Kramer, Kielhofner & Barbosa 2007, 72). Suomennosta SCOPE:sta ei näyttäisi olevan, vaan lomakkeistot ja manuaali on saatavilla englanniksi.

### Menetelmän luotettavuus

Bowyerin, Kramerin, Kielhofnerin & Barbosan (2007) mukaan SCOPE:n rakennevaliditeetti on hyvä ja SCOPE on luotettava arviointimenetelmä kliinisessä käytössä. SCOPE:sta on kuitenkin suhteellisen vähän luotettavuuden tutkimusta.

### Lähteet

Bayoudh, A. & Poso, A. 2015. The Short Child Occupational Profile - arviointimenetelmä. Vanhemmille suunnatun kyselylomakkeen ja vanhemmille suunnattujen haastatteluosioiden suomennostyo ja käyttökokeilu. Opinnäytetyö (AMK). Metropolia ammattikorkeakoulu. Viitattu 12.7.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015121821497>

Bowyer, P., Kramer, J., Kielhofner, G. & Barbosa, V.M. 2007. Measurement Properties of the Short Child Occupational Profile (SCOPE). *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*. 27:4, 67-85. Viitattu 29.4.2022. [https://www.researchgate.net/publication/5815658\\_Measurement\\_Properties\\_of\\_the\\_Short\\_Child\\_Occupational\\_Profile\\_SCOPE](https://www.researchgate.net/publication/5815658_Measurement_Properties_of_the_Short_Child_Occupational_Profile_SCOPE)

Bowyer, P., Lee, J., Kramer, J., Taylor, R. R. & Kielhofner, G. 2012. Determining the Clinical Utility of the Short Child Occupational Profile (SCOPE). *The British journal of occupational therapy*. 75:1, 19-28. Viitattu 29.4.2022. [https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi\\_proquest\\_miscellaneous\\_1010707621](https://janet.finna.fi/PrimoRecord/pci.cdi_proquest_miscellaneous_1010707621)

MOHO - Frequently Asked Questions N.d. MOHO-web. Viitattu 14.7.2022. <https://moho-irm.uic.edu/resources/faq.aspx>

Scope N.d. MOHO-web. Viitattu 29.4.2022. <https://moho-irm.uic.edu/productDetails.aspx?aid=9>

Seppänen, T. 2009. Lapsen lyhyt toiminnallinen profiili (SCOPE) - Esittely ja pienimuotoinen kokeilu. Opinnäytetyö (AMK). Metropolia Ammattikorkeakoulu. Viitattu 29.6.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200905213060>

## Liite 2. Ensimmäisen kierroksen arviointimenetelmät

Osallisuus ja merkityksellisyys	Motoriset taidot	Prosessitaidot	Sosiaaliset taidot	Yhdistelmä						
Arviointimenetelmä	Mitä mitataan (taidot, merk. jne.)	Ikäryhmä	Hakusana/niistä	teoriapohja	koulutus	arviointi hinta	Linkki	toinen mahdollinen linkki	kolmas linkki	
APOM - Activity Participation Outcome Measure	Process skills, Communication /Interaction skills, Life skills, Role performance, Balanced lifestyle, Motivation, Self-esteem and Affect		JAMK listaus	VaTTMOCA	1 pvä koulutus		<a href="#">Castelain, D. 2014. Using measurement principles to confirm the levels of creative ability as described in the Vona du Tot Model of Creative Ability.</a>	<a href="#">Smalley, L. 2017. Use of Activity Participation Outcome Measure (APOM) within Forensic Learning Disability Service.</a>	<a href="#">Lee, S. 2018. Development of an outcome measure based on motivation, and action for occupational therapists in neurological rehabilitation.</a>	
Beery-VMI full form	visuaalisen hahmottamisen ja visuumotorisen koordinaation arvioinnin	4-21 vuotiaat	JAMK listaus			Käsikirja 162e, Motor-coordination lomake 64e, viikko full form 247/47e, Visual perception 64e	<a href="#">Beery, VMI, N.d. Hoerfefe.</a>			
Bot-II	assess fine and gross movement skill development. They are used to identify individuals with mild to moderate motor coordination deficits.	4-12 v sanoo JAMKin listaus; 4 to 21 years sanoo linkki 2	JAMK listaus			Examinee booklet 101e, koko välineistö 1599e, record forms 93e	ei ole			<a href="#">Wouter, C., De Martelaer, K., Samaey, C. &amp; Andries, C. 2009. Movement skill assessment of typically developing preschool children: a review of seven movement skill assessment tools.</a>





		Embedded in overall play and daily living skills, the VABS provides an indirect measure of gross and fine motor skills, ja utilizes semi-structured interview to measure adaptive behavior and support the diagnosis of intellectual and developmental disabilities, autism and developmental delays.		"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna			vaaditaan training course	200-400 S kai + course training (?)	<a href="#">Vineland adaptive behavioral scale, 2019.</a> <a href="#">AbilityLab.</a>	<a href="#">Vineland Adaptive Behavior Scale.</a> <a href="#">Nd.</a>	<a href="#">Vineland Adaptive Behavior Scales Second Edition</a> <a href="#">Vineland-III Early Childhood Measurement and Evaluation Tool Review, 2012.</a>	<a href="#">Cunningham, M. A. B., 2011.</a> <a href="#">Measuring Social Interaction Skills of Young Children with Autism.</a>
VINELAND ADAPTIVE BEHAVIOR SCALES (VABS tai Vineland-3)			3-21v.									
SCOPE - The Short Child Occupational Profile	occupational performance in aspects of volition, habituation, performance capacity, and environment		0-21v.	JAMKIn Irtaus MOHO				405	<a href="#">Linkki 1</a>	<a href="#">Linkki 2</a>		
School Setting Interview - SSI	toiminnallinen osallistuminen kuolussa		10-19v.	JAMK Irtaus								

	<p>It provides measures of the student's current level of participation in, and performance on, functional tasks as well as supports needed to perform functional tasks. Mahdollisesti suunnattu enemmän CP- vammaisille.</p>		<p>Janet - "assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)</p>				<p><a href="#">Strein, W. &amp; Kuhn-Mckearin, M. 2013. School Function Assessment. In: Volkmar, F.R. (eds) Encyclopedia of Autism Spectrum Disorders.</a></p>	<p><a href="#">Linkki 2 (sama teksti, eri lähde)</a></p>	<p><a href="#">Hilton, C.L., Goloff, S.E., Altaras, O. &amp; Josman, N. 2013. Review of Instrument Development and Testing studies for children and youth.</a></p>		
<p>School Function Assessment (SFA)</p>	<p>Play assessment, ulkopuolinen arviointi lapsen osallistumista toimintaan: measures the assistance that a school aged child with a disability requires to participate in play and leisure activities at home and in the community, from the primary caregiver's perspective</p>	<p>5-18v.</p>	<p>Janet - "assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)</p>			<p><a href="#">Linkki 1</a></p>					
<p>Assistance to Participate Scale (APS)</p>											

	Children's Leisure Assessment Scale (CLASS)	self-report questionnaire about participation in children and adolescents' leisure and play activities	10-18v.	Janet - "assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)	ei tarvi		<a href="#">Bulgarelli, D. Bianquin, N., Cairino, F. &amp; Molina, P., 2018. 3 Review of tools for play and play-based assessment.</a>				
	My Child's Play Questionnaire (MCP)	parent report questionnaire about parental perceptions of the child's play skills and interests, attitudes towards play and the environmental context	3-9v.	Janet - "assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)			<a href="#">Bulgarelli, D. Bianquin, N., Cairino, F. &amp; Molina, P., 2018. 3 Review of tools for play and play-based assessment.</a>				
OCAIRS		structure for gathering, analyzing, and reporting data on the extent and nature of an individual's occupational participation	Murrosikäisest a eteenpäin voi käyttää								
	McDonald Play Inventory (MPI)	The McDonald Play Activity Inventory (MPAI) focuses on the child's perceived frequency of engagement in four categories with 10 activities each: 1) Fine Motor, 2) Gross Motor, 3) Social Group, 4) Solitary.	7-11v.	Janet - "assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)	ei tarvi		<a href="#">Bulgarelli, D. Bianquin, N., Cairino, F. &amp; Molina, P., 2018. 3 Review of tools for play and play-based assessment.</a>				

Penn Interactive Peer Play Scale (PIPPS)	Osallisuus leikkiin	36- to 63-month-old low-income minority children 9- to 13-year old children with autism	Janet - "assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)		mittaaminen käyttöön suositellaan terveydenhuoltoalan koulutus, sillä mittari on tarkoitettu lasten terapiaan perheyhänteiden	Sisältää maksuja	<a href="#">Bulgarelli, D. Bianquin, N., Cavarino, F. &amp; Molina, P. 2018. 3 Review of tools for play and play-based assessment.</a>			
GMFM-88	karkeamotoriikan mittari	5kk - 16v	TOIMIA-tietokanta		terapeutien käyttöön. Erillisen koulutuksen tai kurssin tarvetta ei ole, mutta mittarin käytön oppiminen vaatii harjoittelua sekä käsitöiden	Sisältää maksuja	<a href="#">GMFM-88 ja GMFM-66 karkeamotoriikan mittari. 2016. TOIMIA-tietokanta.</a>			
Test of Playfulness (ToP)	osallisuus leikkiin	6kk - 18v.	Janet - "assessment method" AND "occupational therapy" AND (children OR youth)				<a href="#">Bulgarelli, D. Bianquin, N., Cavarino, F. &amp; Molina, P. 2018. 3 Review of tools for play and play-based assessment.</a>			



Canadian agility and movement skill assessment (CAMSA)	motoriset taidot	8-12v.	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna			Lander, N., Morgan, P.J., Salmon, J., Lozan, S.W., & Barnett, L.M. 2017. The reliability and validity of an authentic motor skill assessment tool for early adolescent girls in an Australian school setting.	Lonergan, P., Bover, C., Lloyd, M. & Bourhese, M. 2015. Canadian agility and movement skill assessment (CAMSA): validity, objectivity, and reliability evidence for children 8 to 12 years of age.	CAP1-2 CAMSA Agility Course Training Video. <a href="#">M.d. Youtube.</a>	
ACIS	kommunikaatio- ja vuorovaikutustaidot	alkusikäisille mutta onko mahd käyttää vanhempien nuorten kanssa	process skills AND assessment tool AND occupational therapy "assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social skills")	moho	käyttö edellyttää manuaalisiin turtumista	Juhaniinmäki, T. 2008. <a href="#">Toimintakavon arviointiaiketti.</a>			
The Social Responsiveness Scale (SRS)	sosiaaliset taidot - etenkin autismin kirjoittamien informantien perusteella rating scale for the measurement of degree of impairment in reciprocal social behaviors	4-18v.	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna			Cunningham, A.B. 2011. <a href="#">Measuring Change in Social Interaction Skills of Young Children with Autism.</a>			

The Paediatric Evaluation of Emotions, Relationships, and Socialisation (PEERS)	sosiaalset talidot 4-17v.	4-17v.	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna					<p><a href="#">Thomson, E.L., Beauchamp, M.H., Darling, S.J., Hearns, S.J.C., Brown, A., Charalambous, G., Crossley, L., Darby, D., Dooley, J.J., Greenham, M., Jaimungal, M., McDonald, S., Muscara, F., Turkstra, L. &amp; Anderson, V.A. 2018. Protocol for a prospective, school-based standardisation study of a dietary social skills assessment tool for children: The Paediatric Evaluation of Emotions, Relationships, and Socialisation (PEERS) study.</a></p>				
Trunk Impairment Scale (TIS)	trunk control, CP, vammina	5-19v.	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna					<p><a href="#">Saether, R., Helboestad, J.L., Adde, L., Jorjensen, L. &amp; Vik, T. 2013. Reliability and validity of the Trunk Impairment Scale in children and adolescents with cerebral palsy.</a></p>				

The Movement Assessment Battery for Children—Second Edition (MABC-2)	Identifies, describes and guides treatment of motor impairment	3 years to 16 years 11 months (5 years to 12 years - checklist)	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social interaction skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna				Brown, T. & Lalor, A. 2009. <a href="#">The Movement Assessment Battery for Children-Second Edition. (MABC-2): A Review and Critique.</a>	Movement Assessment Battery for Children - Second Edition. N.d. Pearson.				
The Assessment of life habits (LIFE-H)	osallisuus	Three different applications of LIFE-H: Children from birth to 4 years of age Children from 5 to 13 years of age General (teenagers, adults and seniors)	"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social interaction skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna				Nordeau, L., Lepage, C., Boissiere, L., Picard, R., Fougeurolas, P., Mathieu, J., Desmarais, G. & Madreau, L. 2007. <a href="#">Measuring participation in children with disabilities: using the Assessment of Life Habits</a>	What is LIFE-H? N.d. International network on the disability creation process.				





<p>home and community social behavior scale (HCSBS)</p>	<p>a comprehensive look at a child's social-emotional strengths and risk behaviors at home and in the community (the Home &amp; Community Social Behavior Scales. Social skills. Käytetään usein SSBS-2:sen kanssa yhdessä</p>	<p>ylli 12v.</p>	<p>"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social interaction skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna</p>		<p><a href="#">Cordier, R., Speyer, R., Chen, Y.W., Wilkes-Gillman, S., Brown, T., Bourke-Taylor, H., Doma, K. &amp; Leicht, A. 2015. Evaluating the Psychometric Quality of Social Skills Measures: A Systematic Review</a></p>	<p><a href="#">SSBS-2 and HCSBS, N.d., Brookes.</a></p>		
<p>WRAVMA - Wide Range Assessment of Visual Motor Abilities</p>	<p>evaluation of visual-motor skills of children and adolescents. The WRAVMA assesses three areas using three tests: the Drawing (Visual Motor) Test, the Matching (Visual Spatial) Test, and the Pegboard (Fine Motor) Test.</p>	<p>3-17 V</p>	<p>occupational therapy assessment tool lists</p>		<p><a href="#">WRAVMA - Wide Range Assessment of Visual Motor Abilities, N.d. Ann Arbor publishers.</a></p>			

	<p>everyday activities like self-care, attending school or work, and participating in leisure or play. The COPM is known as an individualised measure because it calls for each person to consider their own situation and develop goals that are personally meaningful.</p>	<p>kaikken ikäiset</p>	<p>participation AND assessment tool AND rehabilitation</p>			<p><a href="#">Raiiovaara, S. 2016. Asiakkaiden lähtökohdilla.</a></p>	<p><a href="#">Canadian Occupational Performance Measure (COPM), 2016. Cerebral Palsy Alliance.</a></p>			
<p>COPM -haastattelu TALKING MATS -menetelmän avustuksella</p>	<p>a comprehensive look at a child's social-emotional strengths and risk behaviors, both in school (the School Social Behavior Scales, Second Edition) Käytetään usein HCSBS:n kanssa yhdessä</p>	<p>7-12v.</p>	<p>"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social interaction skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth)-finna</p>			<p><a href="#">Cordier, R., Speyer, R., Chen, Y.W., Wilkes-Gillan, S., Brown, T., Bourke, Taylor, H., Donna, K. &amp; Leicht, A. 2015. Evaluating The Psychometric Quality of Social Skills Measures: A Systematic Review</a></p>	<p><a href="#">SSBS-2 and HCSBS. N.d. Brookes.</a></p>			
<p>the School Social Behavior Scales (SSBS-2)</p>										





	<p>osaallisuus; mm. Personal Growth, Psychological Engagement, Social Belonging, Meaningful Interactions, and Choice &amp; Control</p>	<p>youth with a Grade 3 level of language comprehension or more (turkittu ainakin 14-23 vuotiailla)</p>	<p>"assessment tool" AND rehabilitation participation AND adolescent OR children OR youth) - finna</p>		<p><a href="#">King, G., Batrowicz, B., Rietdy, P., McMinn-Klein, M., Thompson, L. &amp; Pinto, M. 2014.</a> Development of a Measure to Assess Youth Self-reported Experiences of Activity Settings (SEAS)</p>			
<p>Self-Reported Experiences of Activity Settings (SEAS)</p>			<p>"assessment tool" AND rehabilitation participation AND adolescent (adolescent OR children OR youth) NOT adult - Google scholar</p>					
<p>ei löyrynt usia menetelmiä, vanhoja tuii kyliä vastaan</p>			<p>"assessment tool" AND rehabilitation AND ("process skills" OR "motor skills" OR "social interaction skills" OR "social skills") AND (adolescent OR children OR youth) - Google Scholar</p>		<p><a href="#">Amiri, M. Hassani, Mehraban, A., Hagami, H., Mollazade, E. &amp; Zaree, M. 2017.</a> Factor Structure and Construct Validity of Children Participation Assessment Scale in Activities Outside of School-Parent Version (CPAS-P)</p>			
<p>Children Participation Assessment Scale in Activities Outside of School-Parent Version (CPAS-P)</p>	<p>osaallisuus, vanhemmat arviot</p>	<p>6-12v.</p>						

## Liite 3 Toisen kierroksen arviointimenetelmät

12.8.2022

29.3.2022

# Arviointimenetelmiä

- Osallisuus ja merkityksellisyys
- Sosiaaliset taidot
- Motoriset taidot
- Yhdistelmät





Ikä  
Kuvaus  
Luotettavuus  
Hinta


Venla Kiviniemi ja Juha Miguel Peltomaa  
STT19s1, JAMK


1

## Tässä esityksessä nähtävien symbolien käyttötarkoitus

 Arvioidaan, että menetelmä ei sovi tarkoitukseen

 Hyvä alkup. Tarkoitukseen soveltuva menetelmä - mitä useampi tähtisilmä, sen parempi.

 Epävarma, onko hyvä?

 Hyvä tietää menetelmän olemassaolosta, mutta ei välttämättä juuri nyt tarvittava.

2

## CAPE - Children's assessment of participation and enjoyment

- 6-21v.
- Antaa informaatiota
  - 6 osallistumisen/osallisuuden osa-alueita/dimensiota
    - diversity, intensity, where, with whom, enjoyment and preference
  - two categories of recreation and leisure activities: formal and informal activities
  - five types of activities
    - recreational, active physical, social, skill-based and self-improvement
- Mukana tulee myös PAC - Preferences for Activities of Children
- Luotettavuus: Sensitiivinen mittari lasten osallistumiselle mittarin aktiviteeteissa. Reliabiliteetti ei kaikissa CAPEn kohdissa tyydyttävä Saksalaisessa versiossa.
- 241 dollaria (Pearson)
  - Manual,
  - 25 Record Forms (Print),
  - 25 Summary Score Sheets (Print), and
  - 67 Activity Cards (Print)

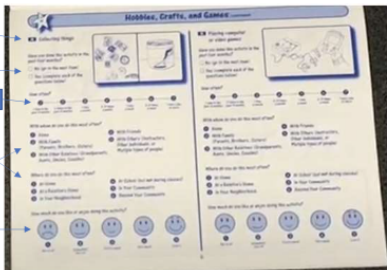
Aktiviteetti

Onko tehty viimeisen 4kk aikana


Kuinka usein on tehty

Kenen kanssa ja missä

Kuinka paljon nauttii siitä



CAPE PAC assessment. 2019. Youtube. Kuva CAPEn yhdestä sivusta.




3

## COSA - child occupational self assessment

- 6-17v.
- Valittavissa kuvakorttiversio ja arviointiasteikko symboleilla (kuva alla)
- Mittaa kompetenssia (I have a big problem doing this vs. I am really good at this) ja toiminnan merkitystä (Not really important to me vs. Most Important of all to me)
- Luotettavuus: Luotettava sekä reliabiliteetin että validiteetin osalta
- Hinta: 40 dollaria (per OT)

Result	I have a big problem doing this	I have a little problem doing this	I do this	I am really good at doing this	Not really important to me	Important to me	Most important of all to me
Get enough sleep	☹☹☹	☹☹	☹	☺☺☺	★	★★	★★★
Have enough time to do things I like	☹☹☹	☹☹	☹	☺☺☺	★	★★	★★★
Take care of my things	☹☹☹	☹☹	☹	☺☺☺	★	★★	★★★
Get around from one place to another	☹☹☹	☹☹	☹	☺☺☺	★	★★	★★★
Choose things that I want to do	☹☹☹	☹☹	☹	☺☺☺	★	★★	★★★



Lenny's COSA Ratings*		MRM Analysis: Importance Class 1 Item Hierarchy	
Rating Category	COSA Item	Item	Item Estimate (Error)**
Important to me	• Keep my body clean	Do things with my classmates	0.51 (.12)
	• Buy something myself	Buy something myself	0.47 (.11)
	• Get enough sleep	Get my chores done	0.41 (.11)
	• Ask my teacher questions	Ask my teacher questions	0.26 (.11)
	• Make others understand my ideas	Make others understand my ideas	0.25 (.11)
	• Calm myself down when I get upset	Keep working on something even when it gets hard	0.21 (.11)
	• Make my body do what I want it to do	Think of ways to do things when I have a problem	0.14 (.11)
	• Use my hands to work with things	Keep my mind on what I am doing	0.12 (.11)
	• Finish what I am doing without getting tired too soon	Choose things that I want to do	0.10 (.11)
	• Keep working on something even when it gets hard	Calm myself down when I am upset	0.06 (.11)
Very important to me	• Follow classroom rules	Finish what I am doing without getting tired too soon	0.05 (.11)
	• Do things with my classmates	Have enough time to do things I like	0.04 (.11)
	• Do things with my friends	Finish my work in class on time	0.02 (.11)
	• Keep my mind on what I am doing	Get my homework done	0.01 (.11)
	• Choose things that I want to do	Follow classroom rules	-0.05 (.11)
	• Have enough time to do things I like	Get around from one place to another	-0.08 (.11)
	• Get my chores done	Do things with my friends	-0.09 (.11)
	• Eat my meals without any help	Take care of my things	0.17 (.11)
		Use my hands to work with things	-0.21 (.11)
		Eat my meals without any help	-0.24 (.11)
Most important of all to me	• Take care of my things	Make my body do what I want it to do	-0.27 (.11)
	• Get around from one place to another	Get enough sleep	0.28 (.11)
	• Get my homework done	Dress myself	-0.31 (.11)
	• Think of ways to do things when I have a problem	Keep my body clean	-0.39 (.11)
	• Dress myself	Do things with my family	-0.56 (.11)

Figure 2. Lenny's COSA importance ratings compared with importance item hierarchy from Analysis 2: MRM, Importance Class 1.

4

## CLASS - Children's Leisure Assessment Scale

- 10-18v.
- Alustava CLASS sisältää 50 aktiviteettia/itemiä (Rosenblum, Sachs & Schreuer 2010)
  - 6 vapaa-ajan osallistumisen dimensioita
    - Variety (mikä aktiviteetti kyseessä)
    - Frequency (Kuinka usein)
    - Sociability (kenen kanssa)
    - Preference (tykkääkö vai ei)
    - Time consumption (Kuinka paljon ajallisesti)
    - Desired activities (aktiviteetit, mitkä kiinnostaa, mutta mitä ei tee tällä hetkellä)
- Luotettavuus: Löytyi hyvin vähän tutkimusta (about 2kpl); Cronbachin alfa vaihteli välillä .57-.83 (hyvä arvo on >.80)
- **Hinta: ?, saatavilla mahdollisesti ainoastaan kehittäjiltä**

5

## LIFE-H - The Assessment of life habits

- Kolmen eri ikäryhmän lomakkeet LIFE-H:ssa
  - 0-4v.
  - 5-13v.
  - General (teenagers, adults and seniors)
- Voidaan valita vastaako huoltaja, opettaja, lapsi itse tai joku muu lapsen tunteva aikuinen kyselyyn
- Kysymysten määrä vaihtelee 64-90 välillä riippuen valitusta ikäluokasta/manuaalista
- Sosiaalisen osallistumisen laadun arviointi
- Luotettavuus:
  - Enemmän tutkittu aikuisilla, jonkin verran löytyy myös lapsiin kohdistuvaa tutkimusta
  - Luotettava, tosin vielä tarvittaisiin tutkimusta siitä kuinka hyvin lapsi tai lapsen vanhempi pystyy arvioimaan mittarin osa-alueita (ts. Aikuisille mittari toimii, lapsista vaikea sanoa täysin)
- Hinta: 35,50 dollaria manuaali/ikäryhmä; 1 kpl kyselylomake 5,50 dollaria

The screenshot shows a digital form for the LIFE-H assessment. It contains two questions:
   
Question 1: 'For each of the following life habits, indicate A. How the person generally accomplishes it, and B. The type of assistance required to accomplish it.'
   
Question 2: 'For each of the following life habits, indicate the level of satisfaction with the way it is accomplished.'
   
The response scale for both questions is a 7-point Likert scale: 1. No difficulty / No assistance, 2. With difficulty / Assistive device, 3. Accomplished by a proxy / Adaptation, 4. Not accomplished / Human assistance, 5. Not applicable / Very dissatisfied, 6. Satisfied, 7. Very satisfied.
   
The form lists several life habits with corresponding satisfaction levels:
   
- Assuming your responsibilities towards others and society: 7.2
   
- Assuming your personal or familial responsibilities: 7.3.1
   
- Ensuring the education of your children: 7.3.2
   
- Ensuring children's health, feeding: 7.3.2
   
Blue callouts above the form identify scale points: 'Suorituuko mielestään hyvin/huonosti' (1-2), 'Tarvitseeko apua' (3-4), and 'Onko tyytyväinen suoriutumiseen' (5-7).

Porter, 2018. Life-H. [Youtube-video](#). Yleinen Life-H-lomake (yli 13v.)

6



**SCOPE** – The Short Child Occupational Profile

- 0-21v.
- 25 kohtaa
- Arviointi koostuu sekä havainnoinnista että haastattelusta
  - Arvioi osallisuuden lisäksi lyhyesti motorisia taitoja, prosessitaitoja, sosiaalisia taitoja, tottumuksia ja sosiaalista ympäristöä
- Luotettavuus: vaikuttaa hyvältä
- Hinta: 40 dollaria (per OT)

Summary of Ratings		Analysis of Strengths and Challenges	
70 - > -	Exploration		Verbalization
70 - > -	Expression of Enjoyment		
70 - > -	Preferences & Choices		
70 - > -	Response to Challenge		
70 - > -	Daily Activities		
70 - > -	Response to Transitions		Habituation
70 - > -	Routine		
70 - > -	Roles		
70 - > -	Non-Verbal Communication		Communication & Interaction with Others
70 - > -	Verbal/Visual Expression		
70 - > -	Conversation		
70 - > -	Relationships		Process Skills
70 - > -	Understands & Uses Objects		
70 - > -	Orientation to Environment		
70 - > -	Plan & Make Decisions		
70 - > -	Problem Solving		Motor Skills
70 - > -	Posture & Mobility		
70 - > -	Coordination		
70 - > -	Strength		Endurance
70 - > -	Energy/Endurance		
70 - > -	Physical Space		Environment
70 - > -	Physical Resources		
70 - > -	Social Groups		
70 - > -	Occupational Demands		
70 - > -	Family Routine		

9

**SEAS** – Self-Reported Experiences of Activity Settings


- youth with a Grade 3 level of language comprehension or more (tutkittu ainakin 14-23 vuotiailla)
- Menetelmässä ei ole nimetty yhtään toimintaa/aktiiviteettia
  - Asiakkaan tai TT:n valitsemaa toimintaa tarkastellaan
    - Osallisuuden kokemuksen kautta
    - Miltä tuntui tehdä toimintaa
    - Yleisesti hyvin tarkkaan asiakkaan kokemusta toiminnasta ja sen kontekstista
- Luotettavuus: vaikuttaa siltä, että löytyy vähän huonosti tutkimusta: espanjalaisesta versiosta löytyy englanniksi ja muuten löytyy joillain vierailla kielillä
- Hinta: 0e, vaatii rekisteröitymisen (nimi + sposti)

**F.** DO NOT FILL OUT THIS SECTION IF YOU ARE DOING THE ACTIVITY ALONE AND NO ONE ELSE IS PRESENT


With respect to people I felt ...

	+	+	+	0	+	+	+	
	Strongly Agree	Agree a Little	Agree a Little	Neither	Agree a Little	Agree a Little	Strongly Agree	
I got along with others	●	●	●	●	●	●	●	I didn't get along with others
I belonged (i.e. I was part of the group)	●	●	●	●	●	●	●	I didn't belong (i.e. I felt left out)
I was valued by others (i.e. appreciated, respected)	●	●	●	●	●	●	●	I wasn't valued by others (i.e. not appreciated)
I was supported and encouraged by others	●	●	●	●	●	●	●	I wasn't supported and encouraged by others
I had good conversations with others	●	●	●	●	●	●	●	I didn't have good conversations with others
I shared ideas about things important to me	●	●	●	●	●	●	●	I didn't share ideas about things important to me

10




## VQ-FI – Volitional questionnaire




- Ikä: 7v. eteenpäin
- Motivaation/tahdon **havainnointi**
  - Ehkä hyvä menetelmä, kun asiakas ei saa sanottua nauttiiko jostain toiminnasta vai ei
    - Jokainen toiminta pitää kuitenkin arvioida erikseen, eikä valmiita arvioitavia toimintoja ole ehdotettu
- Löytyy myös virallinen suomennos
  
- Luotettavuus: Luotettava (tutkimusta löytyy jne.)
- Hinta: 40 dollaria (per OT)

Difficulty	Item
High volition	4 indicates pride verbally or nonverbally
	7—is willing to try to solve problem
	3— tries new things
	8—attempts to support others positively
	1—demonstrates interest/curiosity in environment
	5 shows satisfaction when complimented*
	2—shows initiative
	6—is willing to try to fix own mistakes
	10—shows enjoyment in a particular activity
	9—states/demonstrates preference for activity
	12—is lively/energetic in particular activity
	14— shows an activity is special or significant
	11 —stays with an activity
Low volition	13— indicates/pursues simple goals

11



## ESI - Evaluation of Social interaction



- 2,5v. Eteenpäin
- Mainittu TOI:n ”Hyvät arviointikäytännöt suomalaisessa toimintaterapiassa” (Aralinna, Heiskanen, Juntunen, Kantanen, Kanto-Ronkanen, Karhula & Lautamo 2021, 14, 18, 22.)
  
- On olemassa koulutuksia, hintaa ei saatavilla
- USD \$75.00
- Tarkoituksena arvioida henkilön vuorovaikutustaitoja henkilölle luonnollisissa vuorovaikutustilanteissa.
- Validitettetti ja reliabiliteetti todella hyvät tulkittaessa T-arvoja.

12

## MESSY-II - Matson Evaluation of Social Skills with Youngsters-II


- Yli 12v (12-16v)
- Ei ilmeisesti tarvitse koulutusta
- [Korkea sisäinen reliabiliteetti](#) - Exploratory factor analysis showed two factor structures (Inappropriate Assertiveness/ Impulsiveness and Appropriate Social Skills) for the MESSY-II. MESSY-II subscales demonstrated high internal consistency reliability.

Item no.		Factor 1: Inappropriate assertiveness/impulsiveness	Factor 2: Appropriate social skills
1	Makes others laugh	0.686	
2	Invites people to do things he/she likes	0.701	
3	Seems very needy	0.768	
4	Is overly excited people seem to do instead of asking	0.541	
5	Grins or smiles often	0.528	
6	Socially interacts and initiates topics in a social setting	0.702	
7	Is able to carry things that are not his/her's without generating a social disturbance	0.629	
8	Keeps others' stuff	0.576	
9	Stays on his/her own group	0.763	
11	Shares other children's things freely	0.777	
12	Talks angry or hostile when someone else does not	0.552	
13	Picks out other children's faults/mistakes	0.563	
15	Breaks promises	0.464	
16	Lies to get what he/she wants	0.687	
17	Lies to get what he/she wants	0.724	
21	Makes others feel guilty or ashamed	0.562	
22	Is a non-liar	0.601	
23	Makes fun of others	0.616	
26	Blames others for own problems	0.620	
27	Is obedient	0.703	
28	Thinks positive things about others when they are not	0.627	
29	Wishes someone else had his/her talents	0.488	
36	Reacts too much when he/she is sad	0.536	
38	Speaks too loudly	0.537	
41	Always makes non-ambitious things happen	0.437	
46	Cares upset when he/she has to wait for things	0.450	
52	Cares in things a lot	0.726	
53	Is jealous of other people	0.627	
57	Stays with others too long, bothers and bothersome	0.620	
58	Engages in group activities voluntarily	0.726	
63	Meets others to get what he/she wants	0.786	
62	Thinks that winning is everything	0.483	
64	Meets others/ friends when he/she is sad	0.767	
66	Wants to get even with someone who has hurt him/her	0.727	
10	Makes friends who is hard		0.672
14	Always wants to be first		0.559

?

13

## (SEARS) - Social Emotional Assets and Resilience Scales™



- 5-18v
  - SEARS-A (Adolescence) 13-18v.
    - 35 items
  - SEARS-T (opettaja täyttää) 5-18v.
  - SEARS-P (vanhempi täyttää) 5-18v.
  - SEARS-C (Child) 8-12v.
- Sisältää itsesäätelyn, sosiaalisen kompetenssin, empatiakyvyn ja vastuullisuuden arvioinnin
- Voidaan käyttää vain yhtä lomakkeistoa, esim. pelkkää SEARS-A:ta ilman vanhempien ja opettajan arvioita lapsesta
- 80 dollaria manuaali/ 169-433 dollaria tuotepaketit
  - 169 dollaria short form manuaali + kaikki lomakkeet (A, T, P ja C)
  - 339 dollaria long form manuaali + kaikki lomakkeet (A, T, P ja C)
  - Rating bookletit yhdestä lomakkeistosta (25kpl) 56 dollaria
  - Yhteenvetolomakkeet 25kpl yhdestä lomakkeistosta 22 dollaria
- Validiteetti ja reliabiliteetti hyviä tarkasteltaessa t-arvoja. [Tästä](#) suora linkki arvoihin.

Student self report	Teacher report	Parent report
I am a responsible person <sup>a</sup>	Accepts responsibility when she/he needs to	Accepts responsibility when she/he needs to
I can identify errors or mistakes in the way I think about things <sup>b</sup>	Can identify errors in the way he/she thinks about things	Can identify errors in the way he/she thinks about things
Other kids ask me to hang out with them <sup>a</sup>	People think she/he is fun to be with	Other kids ask him/her to hang out with them
I care what happens to other people <sup>a</sup>	Cares what happens to other people	Cares what happens to other people
I understand how other people feel <sup>a</sup>	Understands how other people feel	Understands how other people feel
I know how to calm down when I am stressed out or upset <sup>a</sup>	Knows how to identify and change negative thoughts	Knows how to calm down when stressed or upset
I make friends easily <sup>a</sup>	Makes friends easily	Makes friends easily
I try to help other people when they need help <sup>a</sup>		Tries to help others when they need help

<sup>a</sup>Items from SEARS-A (i.e., Social Emotional Assets and Resilience Scales - Adolescent), <sup>b</sup>Items from SEARS-C (i.e., Social Emotional Assets and Resilience Scales - Child).

Esimerkkejä arvioinnin kohteista. [Linkki.](#)

14

**SRS – The Social Responsiveness Scale / Sosiaalisen vastavuoroisuuden arviointiasteikko**

- 4-18v.
- Vaikka menetelmällä arvioidaankin sosiaalisen kompetenssin poikkeavuuksia, sitä voi käyttää myös hyvin toimivien lasten ja nuorten viihtyvyyden ja sosiaalisten voimavarojen vahvistamiseen
- Itsearviointi,
- 5 (sosiaalisen kompetenssin) pääryhmää
  - Sosiaalinen tietoisuus ja sos. Signaalien ymmärtäminen
  - Sos. Kognitio ja sos. Signaalien tulkinta
  - Sos. Kommunikointi ja kyky osallistua mielekkääseen sos. Kanssakäymiseen
  - Sosiaalinen motivaatio ja halua olla mukana sos. Vuorovaikutuksessa
  - Kaavamainen käytös ja haluttomuus muutoksiin
- Esimerkkiä lomakkeistosta ei saatavilla

• Hinta: Manuaali 110e + arviointi- ja pisteytyslomake (25kpl) 77,50e (**Hogrefe**)

• Luotettavuus ilmeisesti ihan hyvä, pienellä varauksella suhtauduttava kuitenkin.

• Reliabiliteetista ei hyvää lähdettä. Vietnamilaisen tutkimuksen mukaan hyvä luotettavuus.

15

**HCSBS – Home and community social behavior scale**

- Yli 12v
- a comprehensive look at a child's social-emotional strengths and risk behaviors at home and in the community (the Home & Community Social Behavior Scales. Social skills. Käytetään usein SSBS-2:sen kanssa yhdessä
- \$49.95 tai toisen lähteen mukaan 40-80 dollaria riippuen minkä tuotepaketin ottaa
- Hyvä **validiteetti**. Overall, the results indicated an exceptionally strong link between social behavior and ADHD, and provide strong evidence in support of the validity of the HCSBS. Practical applications of these findings are discussed.

<http://archive.brookespublishing.com/documents/merrell-hcsbs-sample.pdf>

Scale A	Never	Sometimes	Frequently	Scoring 20%		
1. Cooperates with peers	1	2	3	4	5	
2. Makes appropriate transitions between different activities	1	2	3	4	5	
3. Completes chores without being reminded	1	2	3	4	5	
4. Offers help to peers when needed	1	2	3	4	5	
5. Participates effectively in family or group activities	1	2	3	4	5	
6. Understands problems and needs of peers	1	2	3	4	5	
7. Remains calm when problems arise	1	2	3	4	5	
8. Listens to and carries out directions from parents or supervisors	1	2	3	4	5	
9. Invites peers to participate in activities	1	2	3	4	5	
10. Asks appropriately for clarification of instructions	1	2	3	4	5	
11. Has skills or abilities that are admired by peers	1	2	3	4	5	
12. Is accepting of peers	1	2	3	4	5	
13. Completes chores or other assigned tasks independently	1	2	3	4	5	
14. Completes chores or other assigned tasks on time	1	2	3	4	5	
15. Will give in or compromise with peers when appropriate	1	2	3	4	5	
16. Follows family and community rules	1	2	3	4	5	
17. Behaves appropriately at school	1	2	3	4	5	
18. Asks for help in an appropriate manner	1	2	3	4	5	
19. Interacts with a wide variety of peers	1	2	3	4	5	
20. Produces work of acceptable quality	1	2	3	4	5	
21. Is good at initiating or joining in activities with peers	1	2	3	4	5	
22. Is sensitive to the feelings of others	1	2	3	4	5	
23. Responds appropriately to criticism from parents or supervisors	1	2	3	4	5	
24. Controls temper when angry	1	2	3	4	5	
25. Enters appropriately into ongoing activities with peers	1	2	3	4	5	
26. Has good leadership skills	1	2	3	4	5	
27. Adjusts to different behavioral expectations across settings	1	2	3	4	5	
28. Notices and compliments accomplishments of others	1	2	3	4	5	
29. Is assertive in an appropriate way when he or she needs to be	1	2	3	4	5	
30. Is invited by peers to join in activities	1	2	3	4	5	
31. Shows self-control	1	2	3	4	5	
32. Is "looked up to" or respected by peers	1	2	3	4	5	
						Totals
						PR SMC

Copyright © 2002 by Kenneth W. Merrell, Ph.D. All rights reserved.  
Do not reproduce without permission of Paul H. Brookes Publishing Co. 1-800-638-3775 www.brookespublishing.com

16

## SSBS-2 - the School Social Behavior Scales

- Yli 12v
- a comprehensive look at a child's social-emotional strengths and risk behaviors, both in school (the School Social Behavior Scales, Second Edition) Käytetään usein HCSBS:n kanssa yhdessä
- [50 dollaria](#) manuaali/ [40-80 dollaria](#) riippuen minkä tuotepaketin ottaa
- RIITTÄVÄN VALIDI? → These results encourage us to pursue the SSBS-2 Portuguese adaptation, in order to provide a useful and validated instrument for the assessment of social competence and for educational interventions.



17

## TVPS - test of visual-perceptual skills



- motor-free visual perception skills; Visualization - Flexibility of Closure - Visual Memory - Memory Span
- 5-21v.
- Pitäisi olla hyvin luotettava, ja on laajalti käytössä toimintaterapeuteilla

18

## PEERS - The Paediatric Evaluation of Emotions, Relationships, and Socialisation

- 4-17v
- Kyseessä ilmeisesti jonkinlainen iPadille ladattavissa oleva sovellus
- [Hyvä validiteetti](#)

**HUOMI!** Tästä ei löydy oikein tietoa!






Paediatric Evaluation of Emotions, Relationships and Socialisation (PEERS)  
A digital tool to assess social skills and identify social problems

19

## SSI - School Setting Interview???


- 10-19v.
- Toiminnallinen osallisuus koulussa
  - 6 osiota
  - Toteutetaan haastatteluna, puolistrukturoitu
  - 4 lomaketta: taustatieto-, yksilöllistämistarpeiden kartoitus-, yhteenveto- ja suunnitellut yksilöllistämistoimintapiteet-lomake
- Luotettavuus: ihan okei, osa osa-alueista tarvitsisi tarkennusta ja olisi hyvä, jos olisi haastavampia ja tarkempia kysymyksiä (the need for more challenging items and refinements of the manual)
- Hinta: 40 dollaria (per OT)



1. Kirjoittaminen
2. Lukeminen
3. Puhuminen
4. Asioiden muistaminen
5. Laskeminen/matemaattiset tehtävät
6. Kotitehtävien tekeminen
7. Osallistuminen kokeisiin
8. Osallistuminen liikuntaan
9. Osallistuminen taito- ja taideaineisiin
10. Osallistuminen tunteilla
11. Osallistuminen sosiaalisin toimintoihin (leikkeihin/yhdessäolo) välitunneilla/tauoilla
12. Osallistuminen toimintoihin välitunneilla/tauoilla
13. Osallistuminen retkille ja vierailuille
14. Avun saaminen
15. Mahdollisuus käyttää esteettömästi koulun tiloja
16. Vuorovaikutus koulun henkilökunnan kanssa

KUVIO 4. School Setting Interview-arviointimenetelmän 16 osiota (Hemmingsson ym. 2014: 6)

20

**CASP** - Child and Adolescent Scale of Participation 

- 6-17v.
- Huoltajille kohdistettu itsearviointi lapsen osallistumisesta/osallisuudesta
- 20 arvioitavaa kohtaa + 4 tarkentavaa kysymystä
  - Arvioidaan suhteessa vastaajan käsitykseen siitä, mitä muut sen ikäiset lapset tekevät ja osallistuvat tekemiseen
- Luotettavuus: Lupaava menetelmä (löydettyjen tutkimuksien mukaan), vaikuttaisi luotettavalta, mutta lisätutkimusta kaivataan.
- Hinta: **Oe**


Compared to others your age, what is your current level of participation in the following activities?	Full participation	Somewhat limited	Very limited	Unable	Not applicable
<b>HOME PARTICIPATION</b>					
1) Social, play or leisure activities with family members at home (e.g., games, hobbies, "hanging out")					
2) Social, play or leisure activities with friends at home (can include conversations on the phone or internet)					
3) Family chores, responsibilities and decisions at home (e.g., involvement in household chores and decisions about family activities and plans)					
4) Self-care activities (e.g., eating, dressing, bathing, combing or brushing hair, using the toilet)					
5) Moving about in and around the home					
6) Communicating with others at home					

- Do you currently use any assistive devices or equipment to help you participate (e.g., adapted eating utensils, shower chair, note-taker for school, daily planner, computer)?
  - Yes  No

[If Yes], please identify.

- Please describe the type of things that interfere with your participation in the above-mentioned activities (e.g., things that you or others do; or things about your home, school or community) [Please write clearly]:

21

**APS** - Assistance to participate Scale 

- 5-18v.
- Mittaa ehkä ennemminkin sitä tarvitseeko lapsi apua osallistuakseen toimintoihin
  - 8 kysymystä toiminnoista
- Luotettavuus: vaikuttaa luotettavalta menetelmältä (väittävät ainakin näin)
- Hinta: **Oe**, [CanChild](#)

Activity	Unable to participate	Participates with my assistance at all stages of the activity	Participates after I have set him/her up and help at times during the activity	Participates with my supervision only	Participates independently
1. Watching television	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2. Listening to music	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3. Playing with a toy/activity alone inside the house	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
4. Playing alone around the outside of your house (parent home)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
5. Sharing time with a friend within your home	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
6. Sharing time with a friend at the friends home	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7. Spending time at a playground or outdoor recreation area	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
8. Attending an organized recreational club (Ballet, soccer, scouts etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

22

## (SSIS) - Social Skills Improvement System Rating Scales

- 43.10 - 149,70 riippuen minkä tuotepaketin ottaa (manuaali vain 149,70 dollarin paketissa)
- social skills, problem behaviors, and academic competence
- **Validiteetti** huono(?) kts. Taulukko.
- **Reliabiliteetti** ei ehkä maailman paras mut ei huonoinkaan



23

## ToP - Test of Playfulness ???????




- **6kk - 18v.**
- Osallisuus leikkiin: arvioidaan vapaata leikkiä sekä sisällä että ulkona havainnoimalla asiakasta
- 29 arvioitavaa kohtaa
- Luotettavuus:
  - Luotettavuutta tutkittu lähinnä nuoremmilla lapsilla (esim. 15kk - 10v.)
- Hinta: Kirja, jossa ohjeet n.70e

	Items	Infit		Outfit	
		MnSq	t	MnSq	t
Study 1: First analysis	Appears to feel safe (out)	<u>1.6</u>	2	1.3	1
	Overall playfulness (out)	<u>0.5</u>	-8	<u>0.5</u>	-7
	Chooses toys with no predetermined use (out)	<u>1.7</u>	6	<u>1.7</u>	5
	Chooses toys with no predetermined use (in)	<u>2.0</u>	9	<u>2.1</u>	9
	Assumes different character roles (in)	1.4	4	<u>1.5</u>	3
	Laughs at jokes or funny stories (in)	1.8	2	1.3	0
Study 1: Second Analysis	Appears to feel safe (out)	<u>1.6</u>	2	1.3	1
	Assumes different character roles (in)	1.5	5	<u>1.5</u>	4
	Uses unconventional objects in play (out)	1.4	3	<u>1.5</u>	3
Study 2	Laughs at jokes or funny stories (in)	<u>1.7</u>	2	1.2	0
	Shares playthings, play equipment (extent) (out)	<u>1.6</u>	5	<u>1.6</u>	5
	Shares playthings, play equipment (extent) (in)	<u>1.6</u>	5	<u>1.5</u>	4
	Pretends (extent) (out)	<u>1.5</u>	3	1.3	1
	Pretends (extent) (in)	1.8	8	<u>1.7</u>	6
	Engages in mischief (in)	1.3	2	<u>1.6</u>	3

Note: Underline denotes failure to fit to the measurement model.


24



## The Brief Assessment Of Motor Function (Bamf)

- Ei ikäriippuvainen, hyvin suppea

25



## GMFM-88

- 5kk-16v
- GMFM-88 ja GMFM-66 on kehitetty mittaamaan 5 kk - 16 v. CP-vammaisten lasten karkeamotoriikassa tapahtuvaa toiminnan muutosta ajan kuluessa. Mittari ei arvioi suoritusten laatua.
- ei tarvitse koulutusta, mutta luettava itseopiskelumateriaali joka tulee mittarin toimituksen yhteydessä. [\(toimia-tietokannan mukaan\)](#)
- €10,99/month (30 day free trial, uudempi versio manuaalista) TAI [US\\$ 38.48](#)
- Keskimääräinen arviointiaika on 45–60 minuuttia (riippuen testaajan taidoista, testattavan lapsen liikkumisen taidoista, lapsen yhteistyökyyvystä sekä kognitiivisesta tasosta)
  - Pistelaskuun menee aikaa noin 10 minuuttia ja
  - tuloksen analysointiin vaihtelevasti aikaa.
- GMFM-88 on pätevä myös lapsille, joilla on Downin syndrooma, traumaattinen aivovamma ja perinnöllinen luuston hauraus sairaus (osteogenesis imperfecta) GMFM-mittari on suunniteltu ja validoitu käytettäväksi arviointitarkoitukseen sekä kliniseen että tutkimustyöhön ([lähde tässä](#))

Check (i) the appropriate score: if an item is not tested (NT), circle the item number on the right column


Item	A: LYING & ROLLING	SCORE				NT
1.	SUP: HEAD IN MIDLINE: TURNING HEAD WITH EXTREMITIES SYMMETRICAL.....	0	1	2	3	1.
2.	SUP: BRINGS HANDS TO MIDLINE, FINGERS ONE WITH THE OTHER.....	0	1	2	3	2.
3.	SUP: LIFTS HEAD 45°.....	0	1	2	3	3.
4.	SUP: PLACES R HIP KNEE THROUGH FULL RANGE.....	0	1	2	3	4.
5.	SUP: PLACES L HIP KNEE THROUGH FULL RANGE.....	0	1	2	3	5.
6.	SUP: REACHED OUT WITH R ARM, WRIST CROSSES MIDLINE TOWARD TOY.....	0	1	2	3	6.
7.	SUP: REACHED OUT WITH L ARM, WRIST CROSSES MIDLINE TOWARD TOY.....	0	1	2	3	7.
8.	SUP: ROLLS TO PR OVER R SIDE.....	0	1	2	3	8.
9.	SUP: ROLLS TO PR OVER L SIDE.....	0	1	2	3	9.
10.	PR: LIFTS HEAD UPRIGHT.....	0	1	2	3	10.
11.	PR ON FOREARMS: LIFTS HEAD UPRIGHT, ELBOWS EXT., CHEST RAISED.....	0	1	2	3	11.
12.	PR ON FOREARMS: WEIGHT ON R FOREARM, FULLY EXTENDS OPPOSITE ARM FORWARD.....	0	1	2	3	12.
13.	PR ON FOREARMS: WEIGHT ON L FOREARM, FULLY EXTENDS OPPOSITE ARM FORWARD.....	0	1	2	3	13.
14.	PR: HOLDS TO SUP OVER R SIDE.....	0	1	2	3	14.
15.	PR: HOLDS TO SUP OVER L SIDE.....	0	1	2	3	15.
16.	PR: PIVOTS TO R 90° USING EXTREMITIES.....	0	1	2	3	16.
17.	PR: PIVOTS TO L 90° USING EXTREMITIES.....	0	1	2	3	17.
TOTAL DIMENSION A						

Validiteetti ja reliabiliteetti


- Validiteetti** on todettu hyväksi. Tietolähteenä terveysportti joten tämä lähde riittänee osoittamaan tiedon luotettavaksi.
- reliabiliteetti** on korkea sekä saman mittajaan mittajana sekä eri mittajien välillä.

26

**The Movement Assessment Battery for Children--Second Edition - MABC-2**



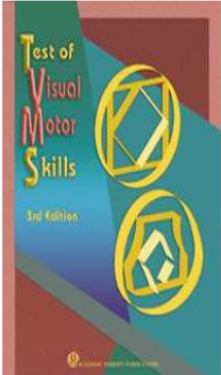

- 3 -17v. (5 years to 12 years - checklist)
- Kuvailee, määrittelee ja opastaa kohti oikeanlaista hoitoa motoristen vaikeuksien parissa.
- [81 - 1232,33](#) puntaa riippuen siitä, minkä tuotepaketin ottaa
- **Validiteetti ja reliabiliteetti eri tutkimusten mukaan hyvin vaihteleva**
- Voisi päätellä niin, että ilmeisesti ei kannata tehdä pelkästään kliinisiä päätöksiä tämän testin pohjalta sillä validiteetti ja reliabiliteetti on liian vaihtelevaa? ([lähde](#))



27

**(TVMS-3) Test of Visual-Motor Skills, Third Edition**

- **3-90+**
- [Visumotoriset taidot](#)
  - TVMS assesses how well a person can coordinate visually guided fine-motor movements to copy a design while it is in sight
  - used to determine whether there are any systematic distortions or gross inaccuracies in the copied design that could be the result of deficits in visual perception, motor planning, and/or execution
- Testing Time: 30-45 minutes
- TVMS-3 kit [170 dollaria](#). Pelkkä [manuaali 88 dollaria](#). Toisen lähteen mukaan [manuaali 80 puntaa](#).
  - Ei ilmeisesti tarvi koulutusta





Test Kit: Manual, Test Booklets, and Record Forms

28

## WRAVMA - Wide Range Assessment of Visual Motor Abilities

- Visumotoriset taidot - evaluation of visual-motor skills of children and adolescents.
- Arvioi kolmea osa-aluetta:
  - the Drawing (Visual Motor) Test,
  - the Matching (Visual-Spatial) Test, and
  - the Pegboard (Fine Motor) Test.
- manuaali [94,80 dollaria](#) lähde 2 mukaan. Lähde 1 mukaan [28,40 - 477,90](#) riippuen siitä minkä tuotepaketin ottaa
- **ERITYISESTI MITTAA NIITÄ ASIOITA MITÄ TARVITAAN KOULUSSA?** The WRAVMA provides a quick and accurate assessment of visual-motor, visual-spatial, and fine motor skills - all relevant to school activities. Norms are provided for both dominant and non-dominant hands - a unique feature that is of interest in clinical assessments. Case studies are included in the manual to assist with test interpretation. Each subtest takes 5 to 10 minutes to administer. --> VOIDAANKO PÄÄTELLÄ ETTÄ AIKAA KULUU YHTEENSÄ 30 MIN NOIN? ([lähde](#))
- **Validiteettistä ja reliabiliteetistä ei löydy luotettavaa tietoa**



29



## CHQ - Child Health Questionnaire

- 5-18v.
- **Moniulotteinen geneeristä hyvinvointia kuvaava mittari**
  - Kehitetty toiminnallinen terveys ja hyvinvointi mielessä
- **Luotettavuus:**
  - Validiteetti erinomainen, reliabiliteetti ilmeisesti hyvä joidenkin lähteiden mukaan.
  - **TOIMIA –tietokanta sanoo, että "soveltuu arvioituaan käyttötarkoitukseen varauksella" (keltainen koodi)**
- **Toisaalta löytyy vähän ristiriitaista tietoa mihin arviointilomaketta kannattaisi käyttää**
- **Hinta: ?**

CHQ-PF50 scale	Number of items	Description
<b>Physical</b>		
Physical functioning	6	Limitations in physical activities such as walking, bathing, and strenuous sports
Role physical	2	Limitations in school-related activities and activities with friends as a result of physical health
Bodily pain	2	Intensity and frequency of general pain or discomfort
General health perceptions	6	Perception of overall health status
<b>Psychological</b>		
Role emotional/behavioural	3	Limitations in school, work, or activities with friends as a result of emotional or behavioural problems
Behaviour	6	Ability to get along with others and behavioural problems including aggression, delinquency, hyperactivity or impulsivity, and social withdrawal
Mental health	5	Both negative and positive states including anxiety, depression, and positive affect
Self esteem	6	Satisfaction with school and athletic ability, looks or appearance, ability to get along with others and family, and life overall
<b>Parental impact</b>		
Parental impact - emotional	3	Distress and worry experienced by parent regarding child's condition
Parental impact - time	3	Limitations in personal time experienced by parent due to child's conditions
<b>Family</b>		
Family activities	6	Limitations and interruptions in usual family activities and family tension as a result of child's health
Family cohesion	1	Ability of family members to get along with one another



[https://www.researchgate.net/figure/scales-of-the-child-Health-Questionnaire-Parental-form-50\\_tbl2\\_45583084](https://www.researchgate.net/figure/scales-of-the-child-Health-Questionnaire-Parental-form-50_tbl2_45583084)

30

 APOM - Activity Participation Outcome Measure 

- 8 domainia
  - Process skills, Communication/interaction skills, Life skills, Role performance, Balanced lifestyle, Motivation, Self-esteem and Affect
- APOM (ja FLOM) molemmat kuuluu Vona du Toit malliin, laajalti käytetty Etelä-Afrikassa ja Isossa-Britanniassa.
  - Molemmat tarkoitettu enemmän mielenterveysasiakkaille
  - Aikuisille???

31

 FLOM - Functional Levels Outcome Measure 

- 10 domainia: mental illness, orientation, self-care, appearance, contingency, social behaviour, activity participation, domestic skills, responsibility and employment potential
- FLOM (ja APOM) molemmat kuuluu Vona du Toit malliin, laajalti käytetty Etelä-Afrikassa ja Isossa-Britanniassa.
  - Molemmat tarkoitettu enemmän mielenterveysasiakkaille
  - Aikuisille?

32